

ЗАКОН

О ПОМОРСКОЈ ПЛОВИДБИ

Део први

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин за безбедну пловидбу на мору поморских бродова који вију заставу Републике Србије и других пловила, њихова способност за пловидбу, посада, заштита мора од загађења са бродова, надзор и друга питања која се односе на безбедност поморске пловидбе.

Примена закона

Члан 2.

Одредбе овог закона које се односе на поморске бродове односе се и на друга пловила, ако је то овим законом предвиђено.

Одредбе овог закона примењују се и на ратне бродове, када је то овим законом прописано.

Члан 3.

На односе који нису уређени овим законом и другим прописима који су донети на основу овог закона, примењују се обичаји у поморској пловидби.

Значење појмова

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *брод* је поморски брод регистрован за пловидбу морем, чија баждарска дужина износи најмање 12 m, а бруто тонажа најмање 15 ВТ и који превози најмање 12 лица, осим ратног брода;

2) *брод за превоз гасова* је брод регистрован за превоз утечњених гасова у разливеном стању;

3) *брод у градњи* је брод од момента полагања кобилице или сличног поступка градње до момента уписа у уписник бродова;

4) *бродар* је власник пловила, закупац, чартерер или менаџер који је држалац пловила, носилац пловидбене одговорности;

5) *брзи путнички брод* је путнички брод регистрован за пловидбу морем којем је највећа брзина у m/s једнака или већа од вредности добијене формулом: $3,7 \nabla^{0,1667}$, где је ∇ истиснина на конструктивној водној линији у m³. Под брзим путничким бродом не сматрају се неистиснински бродови чији је труп потпуно изнад површине услед деловања аеродинамичких сила генерисаних површинским ефектом. Бродови, запремина истиснине 500 m³ и мање и највеће

брзине мање од 20 чворова, у пловидби морем не сматрају се брзим путничким бродовима;

6) *брзи теретни брод* је теретни брод регистрован за пловидбу морем којем је највећа брзина у m/s једнака или већа од вредности добијене формулом: $3,7 \nabla^{0,1667}$, где је ∇ истиснина на конструктивној водној линији у m³. Под брзим теретним бродом не сматрају се неистиснински бродови чији је труп потпуно изнад површине услед деловања аеродинамичких сила генерисаних површинским ефектом;

7) *власник пловила* је физичко или правно лице које је као власник уписано у један од уписника;

8) *дужина брода, јахте и чамца* је дужина утврђена Техничким правилима;

9) *домаћи брод* је поморски брод који има државну припадност Републике Србије и који је уписан у један од домаћих уписника;

10) *држава луке* је држава у чију луку упловљава домаћи брод;

11) *заштићено подручје* је подручје мора где је, због признатих техничких разлога у вези са његовим океанографским и еколошким стањем и посебним карактером његовог саобраћаја, потребно усвајање посебних метода за спречавање загађења мора;

12) *именовано тело* је привредно друштво или предузетник које је именовано од стране министарства надлежног за послове саобраћаја за обављање статутарне сертификације поморске опреме, као и за оцењивање усаглашености пловила за рекреацију до 24 m дужине током градње;

13) *IMO* је Међународна поморска организација;

14) *ISM Правилник* је Међународни правилник управљања за безбедан рад бродова и спречавање загађења, усвојен Резолуцијом A.741(18) од стране IMO, од 4. новембра 1993. године, како је измењен и допуњен Резолуцијом Комитета за поморску безбедност 104(73) од 5. децембра 2000. године, са свим накнадним изменама и допунама;

15) *ISPS Правилник* је Међународни правилник о сигурности бродова и лучких постројења, са изменама и допунама;

16) *IMDG Правилник* је Међународни правилник о поморском превозу опасне робе, усвојен Резолуцијом 122(75) Комитета за поморску безбедност IMO;

17) *јахта* је пвило које служи за рекреацију, спорт и разоноду које може да се користи за личне потребе или у комерцијалне сврхе, чија баждарска дужина износи најмање 9 m, а бруто тонажа - најмање 15 BT и које превози највише 12 лица;

18) *компанија* је власник брода или било које друго физичко или правно лице, као што је менаџер или bareboat чартерер, које је преузело одговорност за управљање бродом од власника брода и које је преузимањем такве одговорности преузело овлашћења и одговорности у складу са ISM Правилником;

19) *класна сертификација* је издавање докумената од стране признате организације којима се потврђује способност брода да се користи за одређену намену у складу са техничким правилима, усвојеним и објављеним од стране признате организације;

20) *LRIT* је систем идентификације и праћења бродова на великој удаљености у складу са прописом V/19-1 SOLAS Конвенције;

21) *MARPOL Конвенција* је Међународна конвенција о спречавању загађења са бродова;

22) *међународно путовање* је путовање брода, јахте, или другог пловила које плови из луке једне државе у луку друге државе или које плови на отвореном мору или у територијалним водама обалних држава ради пружања одређених услуга;

23) *MEPC* је Комитет за заштиту морске средине ИМО-а;

24) *MSC* је Комитет за поморску безбедност ИМО-а;

25) *научно истраживачки брод* је брод регистрован искључиво за научна или технолошка истраживања или искоришћавања мора, морског дна или његовог подземља, опремљен опремом и уређајима за ту намену, као и смештајем за посебно особље;

26) *нуклеарни брод* је поморски брод опремљен нуклеарним постројењем;

27) *непокретна платформа* је вештачко острво, инсталација или структура која је трајно причвршћена за морско дно за потребе истраживања или експлоатације богатства или у друге економске сврхе;

28) *Nm* је ознака за наутичку миљу;

29) *NO_x Технички правилник* је Технички правилник о контроли испуштања азотових оксида из бродског дизел мотора;

30) *отпад* је сваки отпад који настаје на броду или од рада брода, искључујући свежу рибу и њене делове, настао за време рада брода и који се може одстрањивати трајно или у временским размацима, како је дефинисано у Прилогу V MARPOL Конвенције;

31) *обална држава* је држава у чије територијално море, односно унутрашње морске воде упловљава домаћи брод;

32) *опасна роба* су материје, ствари и предмети обухваћени IMDG Правилником;

33) *пловило* је брод, технички пловни објект, јахта, чамац и други објект који је оспособљен за пловидбу морем и који учествује у пловидби, као и објект који је у потпуности или делимично укопан у морско дно или положен на морско дно;

34) *пловило за рекреацију* је пловило које је намењено за спорт и разоноду чија је дужина трупа од 2,5 до 24 m, независно од врсте погона;

35) *пловидбени агент* је правно лице које је регистровано за обављање пловидбено агенцијских послова и које на основу општег или посебног пуномоћја од стране бродара, у његово име и за његов рачун, обавља пловидбено агенцијске послове који укључују помагање, посредовање и заступање у односу на пловидбу и искоришћавање бродова;

36) *поморска пловидба* је пловидба која се обавља на мору;

37) *поморска несрећа* је ванредни догађај на мору настао у пловидби или искоришћавању пловила, пловног пута или објекта на њему услед кога је, као непосредна последица употребе пловила, дошло до људских жртава или телесних оштећења, материјалне штете или загађења животне средине, али не

укључује намерно чињење или нечињење с намером да се угрози безбедност брода, лица на броду или животна средина;

38) *поморска незгода* је ванредни догађај на мору, који није поморска несрећа, који је настао услед непосредног искоришћавања пловила, а који угрожава или је угрозио безбедну пловидбу брода, безбедност путника или било којих других лица на броду, односно који угрожава или је довео до загађења животне средине, али не укључује намерно чињење или нечињење с намером да се угрози безбедност брода, лица на броду или животна средина;

39) *поморска опрема* је опрема која се обавезно или добровољно уграђује и употребљава на броду и која испуњава захтеве прописане међународним прописима, за чију употребу је неопходно одобрење од стране надлежних органа Републике Србије;

40) *послодавац* је домаће, односно страно физичко или правно лице са којим је поморац закључио уговор о раду у своје име;

41) *постојећи брод* је брод који није у градњи;

42) *призната организација* је међународно класификационо друштво, чланица Међународног удружења класификационих друштава (IACS), која испуњава услове за рад у Републици Србији прописане од стране министра надлежног за послове саобраћаја и која је овлашћена од министарства надлежног за послове саобраћаја за вршење техничког надзора и статутарну сертификацију поморских бродова;

43) *путник* је свако лице на пловилу, осим деце млађе од једне године, лица запослених на пловилу у било ком својству и чланова њихове породице;

44) *путнички брод* је брод са сопственим погоном регистрован за превоз више од 12 путника;

45) *ратни брод* је брод које је под командом оружаних снага, а чија је посада војна;

46) *рибарски брод* је брод са сопственим погоном регистрован и опремљен за улов рибе или других живих бића која живе у мору, чија је најмања дужина 12 m, а бруто тонажа најмања 15;

47) *го-го путнички брод* је путнички брод са простором за го-го терет и простором посебне категорије;

48) *го-го теретни брод* је теретни брод са простором само за превоз го-го терета;

49) *го-го трајект* је поморски путнички брод опремљен тако да омогућава друмским и железничким превозним средствима да се укрцавају (roll on) на брод или искрцавају (roll off) који превози више од 12 путника;

50) *SOLAS Конвенција* је Међународна конвенција о заштити људског живота на мору;

51) *статутарна сертификација* је издавање сертификата од стране или у име Републике Србије у складу са међународним конвенцијама;

52) *SafeSeaNet* је систем Европске уније за размену информација о поморској пловидби успостављен од стране Европске комисије у циљу праћења примене одговарајућих секундарних извора права Европске уније од стране држава чланица ЕУ;

53) *танкер за превоз уља* је брод регистрован првенствено за превоз уља у течном стању;

54) *танкер за превоз хемикалија* је брод регистрован првенствено за превоз опасних хемикалија и штетних материја у течном стању;

55) *тегљач, односно потискивач* је брод регистрован за тегљење или потискивање других пловила;

56) *трговачка морнарица* обухвата поморске бродове и друга поморска пловила, осим ратних бродова;

57) *теретни брод* је брод регистрован за превоз терета са или без сопственог погона;

58) *технички пловни објект* је брод, са или без сопственог погона регистрован за обављање техничких радова (багер, дизалица, платформа за истраживање и експлоатацију нафте и сл.);

59) *уље* је свако постојано уље, као што су сирова нафта и њени деривати, те талог и отпадна уља како је то наведено у Прилогу I MARPOL Конвенције без обзира на то да ли се превозе као терет или као залихе горива и мазива;

60) *фекалије* су отпадне воде из бродских тоалета, медицинских просторија (апотеке, бродске болнице и др.), просторија са живим животињама и друге отпадне воде ако се мешају са отпадним водама из наведених просторија, како је дефинисано у Прилогу IV MARPOL Конвенције;

61) *чамац* је пловило регистровано за пловидбу морем, које није јахта, чија баждарска дужина износи мање од 12 m, а бруто тонажа - мање од 15 BT. У чамце не спадају пловила која припадају другом пловилу у сврху прикупљања, спасавања или обављања радова, пловила намењена за спортска такмичења, кануи, кајаци, гондоле, педолине, даске за једрење, даске за јахање на таласима и слично;

62) *штетне течне ствари* су ствари одређене у Додатку II Прилога II MARPOL Конвенције;

63) *штетни систем против обрастања* је премаз, боја, површинска обрада, површина или средство које се користи на броду ради спречавања прирастања непожељних организама.

Део други

БЕЗБЕДНОСТ ПОМОРСКЕ ПЛОВИДБЕ И ПИЛОТАЖА

1. Безбедност поморске пловидбе

Члан 5.

Безбедност поморске пловидбе подразумева услове, правила, техничка правила и мере које морају да испуњавају пловила и посада којима се обезбеђује безбедна пловидба.

Члан 6.

Послови безбедности поморске пловидбе су управни, инспекцијски, технички и други стручни послови одређени овим законом и прописима донетим на основу овог закона, којима се обезбеђује безбедност поморске пловидбе.

Послови из става 1. овог члана у надлежности су министарства надлежног за послове саобраћаја (у даљем тексту: министарство), лучке капетаније као подручне јединице министарства, независног државног органа за

спровођење безбедносне истраге, центра за обуку помораца, признате организације и именованог тела.

Члан 7.

Министарство, органи и организације из члана 6. став 2. овог закона, осим независног државног органа за спровођење безбедносне истраге, дужни су да усвоје, примењују и одржавају Систем управљања квалитетом који се сертифиције у складу са међународним стандардима управљања квалитетом.

Министарство ће једном у седам година пријавити органе и организације из става 1. овог члана за ИМО план контроле рада држава чланица (IMO Audit Scheme) у складу са ИМО Резолуцијом А.974(24).

Члан 8.

У поморској пловидби морају се примењивати прописана међународна правила пловидбе и прописани сигнали и ознаке који морају задовољити захтеве безбедне и уредне пловидбе.

Домаћи брод дужан је да вије заставу трговачке морнарице Републике Србије.

Члан 9.

Домаћи бродови који превозе опасну робу дужни су да се придржавају одредби Главе VII SOLAS Конвенције, као и одредби IMDG Правилника.

Домаћи бродови који морају да имају бродску радио-станицу дужни су да за време пловидбе организују службу бдења, у складу са прописима о радио-саобраћају.

Министар прописује начин и услове рада радио-службе за безбедност пловидбе и услове које треба да испуњавају бродске радио-станице.

FAL документи

Члан 10.

Домаћи брод дужан је да приликом доласка и/или одласка из луке обалне државе преда тој луци:

- 1) општу изјаву;
- 2) изјаву о терету;
- 3) изјаву о бродским залихама;
- 4) изјаву о имовини посаде;
- 5) списак посаде;
- 6) списак путника;
- 7) документ о пошти, у смислу Светске поштанске конвенције;
- 8) поморску здравствену изјаву.

Домаћи брод који превози опасни терет поред исправа из става 1. овог члана дужан је да приликом доласка и/или одласка из луке преда надлежном органу те луке и манифест опасног терета.

Министар прописује садржину и обрасце докумената које домаћи брод предаје при доласку и/или одласку из луке обалне државе.

ISM Правилник

Члан 11.

Власник, односно компанија домаћег брода дужна је да усвоји, примењује и одржава Систем управљања безбедношћу, у складу са Главом IX SOLAS Конвенције и ISM Правилником који укључује следеће обавезне елементе:

- 1) политику безбедности пловидбе компаније и заштиту животне средине од стране компаније;
- 2) упутства и процедуре у циљу осигурања безбедне пловидбе брода и заштите животне средине у сагласности са захтевима међународног права;
- 3) утврђивање нивоа овлашћења и начин комуникације између обале и посаде на броду;
- 4) процедуре за пријављивање незгода и неусаглашености успостављеног система са одредбама ISM Правилника;
- 5) процедуре за припрему одговора на ванредне ситуације;
- 6) процедуре за унутрашњу контролу и прегледе функционисања успостављеног Система управљања безбедношћу;
- 7) систем за регистровање података о путницима који мора да испуњава услове прегледности, доступности, употребљивости и сигурности.

У циљу осигурања безбедне пловидбе својих бродова и успостављања везе између компаније и лица на броду, свака компанија дужна је да одреди лице или лица на обали која ће бити одговорна за контролу свих аспеката безбедне пловидбе бродова компаније и заштите животне средине, као и да обезбеди одговарајућа средства и подршку бродовима.

Влада ближе прописује захтеве предвиђене делом А ISM Правилника које бродови и компаније морају да испуњавају, као и захтеве предвиђене делом Б ISM Правилника који се односе на сертификацију и верификацију успостављеног Система управљања безбедношћу.

Члан 12.

Сва лица на домаћем путничком броду морају да буду пребројана пре него што брод исплови из луке.

Пре него што домаћи путнички брод исплови из луке, број лица на броду мора бити пријављен заповеднику брода и одговорном лицу одређеном од стране компаније за вођење пописа путника или одговарајућем систему компаније на копну развијеном у складу са ISM Правилником.

Пре него што домаћи путнички брод исплови из луке, заповедник мора да обезбеди да број лица на броду не прелази број лица који брод може да превози.

Компанија која управља домаћим путничким бродом дужна је да обезбеди да подаци који се односе на број путника у сваком тренутку буду доступни инспекторима безбедности пловидбе, као и службама за трагање и спасавање најближе обалне државе, које су образоване у складу са међународним прописима, у случају ванредне ситуације.

Компанија која управља домаћим путничким бродом дужна је да обезбеди да подаци у вези лица која су исказала потребу за посебном негом

или за помоћ у ванредним ситуацијама, буду забележени на одговарајући начин и достављени заповеднику пре него што путнички брод исплови из луке.

Министар прописује врсту података, начин прикупљања и вођења евиденције податка о путницима које домаћи путнички брод мора да води о путницима на путничком броду.

Испитивање поморских несрећа и поморских незгода и безбедносна истрага

Члан 13.

Испитивање поморских несрећа и поморских незгода и безбедносна истрага врше се у вези са поморским несрећама и поморским незгодама које се догоде услед искоришћавања брода ако је поморска несрећа или поморска незгода проузроковала смрт или теже телесне повреде, већи губитак или оштећење имовине, или загађење морске средине.

Испитивање поморских несрећа и поморских незгода врши министарство преко инспектора безбедности пловидбе ради прикупљања доказа и података потребних за утврђивање прекршајне и кривичне одговорности, у складу са законом.

За организацију и спровођење безбедносне истраге у циљу утврђивања околности и узрока поморских несрећа и поморских незгода и предлагања мера ради избегавања поморских несрећа и поморских незгода, као и унапређења безбедности пловидбе одговоран је независни државни орган за спровођење безбедносне истраге, који је функционално и организационо независан од свих органа и организација надлежних за област поморства и од свих правних и физичких лица са којима би могла доћи у сукоб интереса.

Независни државни орган из става 3. овог члана основаће се посебним законом.

Члан 14.

Министар прописује начин испитивања поморских несрећа и поморских незгода пловила.

Министар прописује мере које се предузимају у циљу обезбеђења правичног поступања са поморцима у случају поморске несреће или поморске незгоде у складу са ИМО смерницама за правично поступање са поморцима у случају поморске несреће или незгоде.

2. Пилотажа

Члан 15.

Пилотажа је давање стручних савета заповеднику брода од стране стручних лица (пилота) у погледу вођења брода ради безбедне пловидбе.

Заповедник домаћег брода дужан је да користи услуге пилотаже на местима на којима је прописана обавезна пилотажа прописима обалне државе.

Члан 16.

Пилотажа бродом не ослобађа заповедника брода дужности да управља пловидбом и маневрисањем брода и одговорности које из тога настају.

Бродар брода који користи услуге пилотаже одговара за радње и пропусте пилота, као и за радње и пропусте члана посаде свога брода.

Део трећи

БРОД

1. Утврђивање способности брода за пловидбу

Члан 17.

Брод је способан за пловидбу у одређеним категоријама пловидбе и за одређену намену ако одговара одредбама овог закона, прописа донетих на основу овог закона и Техничким правилима у вези са:

- 1) безбедношћу људских живота, брода и имовине;
- 2) Системом управљања безбедношћу компаније и брода;
- 3) сигурносном заштитом;
- 4) спречавањем загађења морске средине уљем, штетним течним стварима у расутом стању, штетним стварима у пакетима или контејнерима за терет, преносивим танковима или друмским и железничким танк вагонима, фекалијама и отпадом;
- 5) спречавањем загађења ваздуха;
- 6) заштитом морске средине од штетних водених организама и патогена у баластним водама и талозима;
- 7) заштитом морске средине од штетног деловања средстава против обрастања трупа;
- 8) безбедношћу и здрављем на раду, смештајем посаде и других лица запослених на броду;
- 9) захтевима за превоз путника;
- 10) сигурношћу уређаја за руковање теретом.

Поред услова из става 1. овог члана брод је способан за пловидбу и:

- 1) ако је на њему укрцан најмањи прописани број чланова посаде са одговарајућим овлашћењима о оспособљености, односно посебној оспособљености који брод мора имати за безбедну пловидбу;
- 2) ако испуњава захтеве у односу на употребу сигнала, одржавања веза и спречавање судара, располаже картама, наутичким публикацијама, опремом и инструментима за навигацију, који омогућавају безбедну пловидбу;
- 3) ако је смештај и број укрцаних путника у складу са:
 - (1) Техничким правилима и другим прописима којима се уређује превоз путника,
 - (2) одредбама и условима наведеним у бродским исправама и књигама и потврђеној (одобреној) техничкој документацији;
- 4) ако је терет на броду укрцан, сложен, распоређен и осигуран у складу са:
 - (1) Техничким правилима и другим прописима којима се уређују услови за превоз терета,
 - (2) одредбама и условима наведеним у бродским исправама, књигама и одобреној техничкој документацији;

5) ако су на броду обезбеђени прописани услови пружања медицинске помоћи и ако брод има и прописано води бродску апотеку.

Министар прописује категорију пловидбе бродова, чамаца и јахти.

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове здравља, прописује минималне услове које мора да испуњава брод, опрема и уређаји, ради пружања одговарајуће медицинске помоћи члановима посаде, опрему и обавезну садржину бродске апотеке, обуку чланова посаде за пружање медицинске неге, вршење контроле медицинског и санитетског материјала, као и уписнике о садржини бродске апотеке и начин вођења уписника.

Влада прописује начин постепеног искључивања из пловидбе танкера без двоструке оплате и увођења у пловидбу танкера са двоструком оплатом или другим еквивалентним захтевима за градњу у складу са MARPOL Конвенцијом и забрану превоза тешких облика уља танкерима са једноструком оплатом.

Члан 18.

Способност брода за пловидбу према одредбама члана 17. став 1. овог закона, утврђује призната организација вршењем техничког надзора и доказује издавањем одговарајућих бродских исправа и књига у складу са одредбама Техничких правила.

Министар прописује захтеве за поморску опрему којом се опремају домаћи бродови, услове за стављање такве опреме на тржиште Републике Србије, услове које морају да испуњавају именована тела за статутарну сертификацију поморске опреме, као и начин и поступак њиховог именовања.

Призната организација из става 1. овог члана је класификационо друштво које је чланица Међународног удружења класификационих друштава (IACS), која је призната од стране Европске комисије за вршење техничког надзора и статутарну сертификацију поморских бродова.

Министар прописује услове за рад у Републици Србији које морају да испуњавају признате организације.

Министарство врши контролу рада признатих организација сваке две године.

Министарство врши контролу рада именованих тела сваке две године.

Министар прописује Техничка правила и рокове за њихову примену.

Као Техничка правила могу се применити правила која су еквивалентна техничким правилима признатих организација, са роковима за њихову примену, под условом да министарство о томе обавести Европску комисију и добије одобрење за примену тих правила.

Техничка правила из става 8. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Технички надзор

Члан 19.

Технички надзор брода обухвата:

1) преглед техничке документације на основу које се брод гради или преправља и техничке документације на основу које се израђују материјали, машине, уређаји и опрема који су намењени за градњу, преправку и поправку

брода и потврђивање да је техничка документација урађена у складу са Техничким правилима;

2) издавање типског или појединачног одобрења за машине, уређаје и опрему намењену за уградњу у брод;

3) контролу израде материјала, машина, уређаја и опреме у радионицама произвођача намењених за уградњу у брод;

4) издавање одобрења произвођачу и услужним привредним друштвима;

5) контролу над градњом трупа и уградњом бродских машина, уређаја и опреме у бродоградилишту;

6) оцењивање Система управљања безбедношћу брода и компаније;

7) верификацију сигурносне заштите брода;

8) прегледе, оцене и верификације постојећих бродова.

Технички надзор су технички послови који се врше у складу са међународним конвенцијама.

Технички надзор, на основу захтева компаније или бродоградилишта за брод у градњи, обавља призната организација, а технички надзор поморске опреме у складу са одредбама става 1. тач. 2), 3) и 4) овог члана обавља именовано тело.

Уговором између министарства и признате организације, у складу са међународно усвојеним нормама, утврђује се обим, услови, права и обавезе за обављање техничког надзора домаћих бродова и издавање бродских исправа и књига.

Министарство може закључити уговор из става 4. овог члана само са признатим организацијама.

Министарство сарађује са признатим организацијама са којима је закључило уговор из става 4. овог члана у циљу унапређења Техничких правила.

Прегледи поморских бродова

Члан 20.

Прегледи, оцене и верификације (у даљем тексту: преглед) постојећих бродова могу бити основни, редовни и ванредни.

Члан 21.

Основни преглед је обавезан преглед којем подлеже постојећи брод пре почетка коришћења брода приликом:

1) уписа у уписник бродова;

2) преправке, измене намене, подручја пловидбе или других својстава брода на које се односе одредбе Техничких правила.

Члан 22.

Редовни преглед је обавезан преглед којим се утврђује да ли стање брода одговара одредбама Техничких правила, а којем подлеже постојећи брод у временским размацама прописаним Техничким правилима.

Члан 23.

Ванредни преглед је обавезан преглед којем подлеже постојећи брод:

- 1) после претрпљене хаварије или утврђеног недостатка брода, који могу утицати на способност брода за пловидбу;
- 2) када се врше веће поправке или обнова брода ван захтева који произилазе из основног и редовног прегледа брода;
- 3) када је брод био у распреди дуже од једне године;
- 4) приликом привремене промене намене или проширења подручја пловидбе брода;
- 5) када је вршење тог прегледа као додатак редовном прегледу у складу са захтевима Техничких правила.

Члан 24.

Преглед брода ради утврђивања његове способности за вршење пробне вожње обавља се пре поласка брода на пробну вожњу.

Обим овог прегледа треба да буде такав да се са сигурношћу може утврдити да брод задовољава посебне услове прописане Техничким правилима за вршење пробне вожње.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на брод који се за страног наручиоца гради, обнавља или преправља у домаћем бродоградилу.

Министар прописује начин обављања пробне вожње бродова.

Обим и начин вршења прегледа, прегледа ради утврђивања способности за обављање пробне вожње, рокови вршења прегледа, као и врста, учесталост, обим, начин обављања и могућност одлагања редовних прегледа одређују се Техничким правилима.

Члан 25.

Стање брода и његове опреме, власник брода треба да одржава тако да брод у сваком смислу остане способан за пловидбу без опасности за брод, лица на броду, терет и морску средину.

Члан 26.

После завршетка надзора над градњом или преправком брода, или било којег прегледа брода, не могу се без претходне сагласности признате организације обављати било какве промене или преправке конструкције брода, машинског уређаја, опреме или других делова на које се односе захтеви Техничких правила.

Члан 27.

Министарство, на основу предлога признате организације, домаћи брод новог типа, домаћи брод који редовно не обавља међународна путовања, или домаћи брод који плови у заштићеним подручјима, а на који се примењују одредбе међународних уговора, ослобађа од испуњавања тих одредби уколико испуњавају прописане услове.

Министарство, на основу предлога признате организације, домаћи брод на који се не примењују одредбе међународних уговора ослобађа од испуњавања одредби Техничких правила у случајевима и уз услове предвиђене тим правилима, ако утврди да је брод способан за пловидбу.

Члан 28.

Путнички брод може да превози само одређени број путника чији се број и смештај на броду одређује на основу прописаних услова, пловних својстава брода, расположиве површине за смештај путника, уређаја и опреме намењене путницима и хигијенских услова.

Брод који није путнички не може да превози путнике.

Дозвољени број путника и њихов смештај на броду, правила и стандарди за безбедну пловидбу путничких бродова, као и посебни захтеви за стабилитет го-го путничких бродова утврђују се Техничким правилима.

Начин вршења прегледа го-го трајеката и брзих путничких бродова прописује се Техничким правилима.

Члан 29.

Терет на броду мора да буде тако распоређен да обезбеђује пловна својства брода и не проузрокује прекомерна напрезања конструкцијских делова брода у различитим условима коришћења.

Терет на броду мора да буде укрцан у границама дозвољеног оптерећења брода и сагласно Техничким правилима и да буде сложен, распоређен и обезбеђен тако да, у свим условима који се могу појавити у пловидби, не може доћи до померања терета који би могао угрозити безбедност брода, људских живота и животне средине.

Највеће дозвољено оптерећење брода и распоред терета одређује се Техничким правилима.

Влада прописује услове и начин за безбедно укрцавање и искрцавање бродова за превоз расутог терета.

2. Баждарење брода

Члан 30.

Баждарење брода врши се ради утврђивања тонаже брода.

Баждарење брода врши призната организација према Техничким правилима.

Члан 31.

Баждарењу подлеже брод који се уписује у домаћи уписник бродова.

Баждарење брода обавља се пре његовог уписа у уписник бродова.

Члан 32.

Захтев за баждарење домаћег брода дужан је да поднесе власник брода.

Захтев за баждарење домаћег брода који се гради у домаћем или страном бродоградилишту мора да се поднесе чим на броду буду уграђене оплата, палубе и преграде.

Члан 33.

Поновно баждарење брода обавља се:

1) ако се после баждарења брода изврше преправке услед којих су настале промене у распореду, конструкцији, капацитету, употреби простора, броју путника који је допуштен да се превози бродом, додељеном надвођу или допуштеном газу брода, због којих се броду мења његова тонажа;

2) ако се посумња у правилност већ обављеног баждарења;

3) ако се брод унутрашње пловидбе уписује у уписник поморских бродова.

У случају поновног баждарења, према одредбама става 1. тачка 1) овог члана, у зависности од обављених преправки брода, поновно баждарење мора се обавити у целини или делимично.

Поновно баждарење брода из става 1. тачка 2) овог члана не могу вршити лица која су извршила претходно баждарење у чију се правилност посумњало.

3. Бродске исправе и књиге

Члан 34.

Бродске исправе и књиге који бродови морају да имају служе као доказ о идентитету, способности за пловидбу и осталим својствима брода.

У бродске књиге из става 1. овог члана уносе се подаци о важнијим догађајима на броду и обављеним радњама на броду.

Члан 35.

Бродске исправе и књиге морају да буду састављене на српском језику и енглеском језику.

Члан 36.

Бродске исправе и књиге морају да се налазе на броду, уредно воде и покажу у сврху провере на захтев надлежних органа, као и дипломатских или конзуларних представништава Републике Србије.

Члан 37.

Броду уписаном у уписник поморских трговачких бродова и уписник поморских рибарских бродова издаје се уписни лист.

Уписним листом брода доказује се државна припадност Републике Србије, уз назначење да брод има право и дужност да вије заставу трговачке морнарице Републике Србије, његова намена и подручје пловидбе.

Уписни лист садржи све уписе из улошка главне књиге уписника бродова у који је брод уписан.

У случају несагласности садржине уписног листа са садржином уписника бродова у погледу уписаних права на броду, важи оно што је уписано у уписнику бродова.

Уписни лист издаје лучка капетанија која је извршила упис брода у уписник.

Члан 38.

Лучка капетанија која је издала уписни лист дужна је да по службеној дужности унесе прописане податке у уписни лист брода.

Ако се броду промени име, лука уписа, тонажа, врста погона или позивни знак, намена или подручје пловидбе, мора му се заменити и уписни лист.

Члан 39.

Привремени уписни лист издаје се броду набављеном у иностранству који још нема уписни лист, као и броду који је у иностранству, а изгубљен му је уписни лист.

Брод који још није уписан у уписник бродова који се води у Републици Србији стиче привременим уписним листом државну припадност Републике Србије и право и дужност да вије заставу трговачке морнарице Републике Србије.

Привремени уписни лист важи најдуже годину дана од дана издавања.

Привремени уписни лист издаје дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије у држави у којој се брод налази.

Члан 40.

Поред уписног или привременог уписног листа који служе као доказ о идентитету брода, бродови уписани у домаћи уписник поморских бродова, морају имати и друге прописане исправе и књиге.

Поред исправа и књига из става 1. овог члана бродови уписани у домаћи уписник морају да имају исправе и књиге којима се доказује способност брода за пловидбу и остала својства брода.

Министар ближе прописује врсту исправа и књига, њихову садржину, обрасце, начин издавања и начин вођења, као и рокове важења, могућност продужења, престанак важења, повлачење на одређено време или трајно повлачење бродских исправа и књига.

4. Чамац и јахта

Члан 41.

Чамац и јахта су способни за пловидбу у одређеним подручјима пловидбе и за одређену намену ако су у складу са одредбама овог закона, прописа донетих на основу овог закона и Техничким правилима за чамце и јахте у вези са:

- 1) безбедношћу људских живота, чамца, јахте и имовине;
- 2) спречавањем загађења морске средине уљем, штетним течним стварима у расутом стању, фекалијама и отпадом;
- 3) заштитом морске средине од штетног деловања средстава против обрастања трупа;
- 4) безбедношћу и здрављем на раду, смештајем посаде и путника на јахти и чамцу;
- 5) спречавањем загађења ваздуха;
- 6) условима за превоз путника;
- 7) сигурношћу уређаја за руковање теретом.

Поред услова из става 1. овога члана, чамац и јахта су способни за пловидбу и:

1) ако чамцем и јахтом управља лице са одговарајућим уверењем, односно овлашћењем о оспособљености, као и ако има најмањи прописан број чланова посаде са одговарајућим уверењима, односно овлашћењима о оспособљености који чамац и јахта мора да има за безбедну пловидбу;

2) ако је смештај и број укрцаних лица у складу са одредбама и условима наведеним у исправама, књигама и одобреној техничкој документацији чамца и јахте;

3) ако је терет на чамцу укрцан, сложен, распоређен и осигуран у складу с одредбама и условима наведеним у исправама и одобреној техничкој документацији чамца.

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове здравља, прописује минималне услове које мора да испуњава чамац и јахта, њихова опрема и уређаји, ради пружања одговарајуће медицинске неге чланова посаде, као и медицинску опрему и обавезну садржину бродске апотеке за чамце и јахте.

Члан 42.

Способност за пловидбу, у складу са одредбама члана 41. став 1. овог закона, утврђује призната организација, министарство и именовано тело за поморску опрему обављањем техничког надзора и потврђује издавањем одговарајућих исправа и књига у складу са одредбама Техничких правила за чамце и јахте и других прописа донетих на основу овог закона.

Министар доноси Техничка правила за чамце и јахте.

Министар прописује услове за стављање на тржиште пловила за рекреацију, услове које морају да испуњавају именована тела, као и начин и поступак њиховог именовања.

Технички надзор чамаца и јахти

Члан 43.

Правно или физичко лице које намерава да започне градњу чамца дужно је да пре почетка градње чамца поднесе пријаву градње министарству, а за опрему именованом телу.

Правно или физичко лице које намерава да започне градњу јахте дужно је да пре почетка градње јахте поднесе пријаву градње признатој организацији, а за опрему именованом телу.

Технички надзор за чамце за привредне сврхе и јахте дужине веће од 24 m обухвата:

1) преглед техничке документације на основу које се чамац/јахта гради или преправља и потврђивање да је техничка документација урађена у складу са Техничким правилима;

2) издавање типског или појединачног одобрења за машине, уређаје и опрему намењену за уградњу у чамац/јахту;

3) контролу израде материјала, машина, уређаја и опреме у радионицама произвођача намењених за уградњу у чамац/јахту;

4) издавање одобрење произвођачу и услужним привредним друштвима;

5) контролу над градњом трупа и уградњом машина, уређаја и опреме код градитеља;

6) прегледе постојећих чамаца и јахти.

Технички надзор за чамце за спорт и разоноду, јахте дужине до 24 m обухвата:

1) оцењивање усаглашености чамца и јахте за време градње код градитеља;

2) прегледе постојећих чамаца и јахти.

Технички надзор над градњом за чамце обавља министарство.

Технички надзор над градњом за јахте обавља призната организација.

Оцењивање усаглашености за време градње за пловила из става 3. овог члана, као и за време градње јахте која се гради за сопствене потребе обавља именовано тело.

Прегледе постојећих јахти обавља призната организација.

Уговором између министарства и признате организације, у складу са међународно усвојеним нормама, на основу кога призната организација врши технички надзор, утврђује се обим, услови и обавезе за обављање техничког надзора и издавање исправа и књига за јахте.

Прегледи чамаца и јахти

Члан 44.

Прегледи чамаца и јахти могу бити: основни, редовни и ванредни.

Члан 45.

Основни преглед је обавезан преглед којем подлежу чамац и јахта пре почетка њиховог коришћења, приликом:

1) уписа у одговарајући уписник;

2) промене намене, подручја пловидбе или других својстава чамаца и јахти на које се односе одредбе Техничких правила за чамце и јахте.

Основним прегледом неће се проверавати конструкција, уређаји и опрема пловила из става 1. овог члана обухваћена исправом о техничком надзору за време градње издатом од признате организације, министарства или именованог тела.

Члан 46.

Редовни преглед је обавезан преглед којем подлеже постојећи чамац и јахта у временским размацима прописаним Техничким правилима за чамце и јахте.

Члан 47.

Ванредни преглед јесте обавезан преглед којем подлеже постојећи чамац и јахта:

1) након што претрпи незгоду или се утврде недостаци који могу утицати на способност чамца и јахте за пловидбу;

2) приликом поправки или обнове делова чамца и јахте;

3) приликом одлагања редовних прегледа у складу са одредбама Техничких правила за чамце и јахте;

4) када је чамцац и јахта у распреди дуже од једне године;

5) приликом привремене промене намене или подручја пловидбе.

Лице које управља чамцем и јахтом које је претрпело поморску незгоду дужно је да пријави поморску незгоду надлежном органу обалне државе.

5. Баждарење чамца и јахти

Члан 48.

Баждарење чамца и јахте обавља се ради утврђивања тонаже.

Баждарење чамца и јахте обавља се у складу са Техничким правилима за чамце и јахте.

Баждарење чамца и јахте обавља министарство, односно призната организација.

Чамци и јахте баждаре се пре уписа у одговарајући уписник.

Члан 49.

Поновно баждарење чамца и јахте обавља се:

1) ако су после баждарења чамца и јахте настале промене у распореду, конструкцији, капацитету, употреби простора, броју путника који је допуштен да се превози чамцем и јахтом, додељеном надвођу или допуштеном газу чамца и јахте, због којих се на чамцу и јахти мења његова тонажа;

2) ако се посумња у правилност већ обављеног баждарења.

У случају поновног баждарења, према одредби става 1. тачке 1) овог члана, у зависности од обављених промена на чамцу и јахти, поновно баждарење мора се обавити у целини или делимично.

Поновно баждарење пловила из става 1. тачка 2) овог члана не могу вршити лица која су извршила претходно баждарење у чију се правилност посумњало.

6. Исправе и књиге чамца и јахти

Члан 50.

Исправе и књиге које чамци и јахте морају да имају, служе као доказ о идентитету, способности за пловидбу и осталим својствима чамца и јахте.

Јахти уписаној у уписник јахти издаје се уписни лист.

На облик, садржину и начин издавања уписног листа и привременог уписног листа јахте примењују се одредбе чл. 37 - 39. овог закона.

Члан 51.

Исправе и књиге прописане овим законом морају да се налазе на чамцу и јахти и да су доступне у сврху провере.

Исправе и књиге чамца и јахте прописане овим законом морају да буду састављене на српском језику и енглеском језику.

Министар прописује садржину, обрасце, начин издавања и вођења исправа и књига чамца и јахте.

Део четврти

ПОСАДА БРОДА

1. Заједничке одредбе

Члан 52.

Посаду брода сачињавају заповедник и друга лица укрцана за извршење послова на броду и уписана у попис посаде.

Уговор о раду

Члан 53.

Радни однос члана посаде брода (у даљем тексту: поморац) заснива се уговором о раду који поред садржине прописане законом којим се уређује област рада мора да садржи и:

- 1) својство у којем је поморац запослен;
- 2) трајање уговора и његови услови, укључујући:
 - (1) ако је уговор закључен на неодређено време, услове под којима свака од страна има право раскинути уговор, као и захтевани отказни рок који не може бити краћи за послодавца од оног за поморца,
 - (2) ако је уговор закључен на одређено време, датум утврђен за његов престанак,
 - (3) ако је уговор закључен за једно путовање, луку одредишта и време које ће протећи након доласка брода пре него што се поморац искрца;
- 3) погодности у погледу здравствене и социјалне заштите које послодавац предвиђа за поморца;
- 4) право поморца на повратно путовање.

Члан 54.

Послодавац и поморац морају да имају потписани уговор о раду поморца, на српском и на енглеском језику.

Колективни уговор на енглеском језику на основу кога је у целини или делимично закључен уговор о раду поморца, мора да се налази на броду.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, на броду на енглеском језику мора да буде доступно следеће:

- 1) копија обрасца уговора о раду;
- 2) делови колективног уговора који се односе на радне и животне услове поморца на домаћем броду, који су подложни инспекцији државе лука.

Послодавац је дужан да изда поморцу исправу која садржи забелешку о његовом запослењу на броду која не може да садржи податке о квалитету рада поморца или његовој плати.

Радно време поморца

Члан 55.

Редовно радно време поморца траје осам часова по радном дану на мору и у луци, с једним даном одмора у току радне недеље и даном одмора за државне празнике.

Максимално радно време поморца не може да траје дуже од:

- 1) 14 сати у било ком периоду од 24 сата;
- 2) 72 сата у било ком периоду од седам дана.

Члан 56.

Минимално време одмора поморца, у складу са чланом 55. став 2. не може да траје краће од:

- 1) 10 сати у било ком периоду од 24 сата;
- 2) 72 сата у било ком периоду од седам дана.

Време одмора може се поделити у највише два периода, од којих ће један бити најкраће шест сати непрекидно, а временски размак између узастопних периода одмора не може да пређе 14 сати.

Вежбе окупљања (смотре), противпожарне вежбе и вежбе са чамцима за спашавање обављају се тако да у најмањој могућој мери ометају време одмора поморца и да не доводе до умора.

Ако се поморац ванредно позива на дужност, послодавац је дужан да поморцу надокнади примерено време одмора ако такви позиви ометају редовно време одмора.

Млађи поморци

Члан 57.

Поморац млађи од осамнаест година (у даљем тексту: млађи поморац) не може да ради ноћу.

Под ноћним радом подразумева временски период најкраће девет сати непрекидно, а који укључује временски период од 00,00 до 5,00 часова ујутро.

Члан 58.

Радно време млађег поморца не може да буде дуже од осам сати дневно или 40 сати недељно док прековремени рад треба да буде одрађен само ако је то неизбежно ради безбедности пловидбе.

Млађем поморцу мора бити обезбеђено за све оброке довољно времена, а за дневни главни оброк најмање сат времена.

Млађем поморцу мора бити обезбеђен 15-минутни одмор после свака два сата непрекидног рада, када је то могуће.

Члан 59.

Изузетно, одредбе члана 58. овог закона неће се применити ако:

- 1) није могуће одредити обављање дужности у сменама или рад према промењивом распореду за младе поморце који обављају послове на палуби, машини или у општој служби;

2) није могуће обезбедити ефикасну обуку млађих помораца у складу са прописаним плановима и програмима;

3) је то неопходно због безбедности пловидбе.

Околности из става 1. овог члана морају да се евидентирају, уз навођење разлога и да се потпишу од стране заповедника домаћег брода.

Члан 60.

Заповедник домаћег брода има право да захтева од поморца рад у сваком радном времену које је нужно за непосредну безбедност брода, лица на броду или терета, или у циљу пружања помоћи другим бродовима или лицима у опасности на мору.

Заповедник домаћег брода може да укине распоред утврђен бродским радним распоредом и да захтева од поморца да ради потребно радно време у случају из става 1. овог члана док се не успостави редовно стање.

Након успостављања редовног стања заповедник ће, чим је то могуће, да обезбеди да сваки поморац који је радио у времену предвиђеном за одмор добије одговарајући период одмора.

Право на одмор поморца

Члан 61.

Поморац запослен на домаћем броду има право на плаћени годишњи одмор у трајању од најмање 2,5 календарска дана за један месец непрекидног рада.

Под непрекидним радом сматра се и време проведено на обуци за стицање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености поморца.

Приликом утврђивања дужине годишњег одмора у складу са законом којим се уређује област рада, као део годишњег одмора не може да се обрачунава време проведено у повременим краћим изласцима на копно дозвољеним поморцу док траје уговор о раду.

Члан 62.

Поморац има право да користи годишњи одмор у месту које је предвиђено као место за његову репатријацију, или ако је то предвиђено у месту његовог пребивалишта, односно боравишта, осим ако није другачије предвиђено уговором о раду.

Ако се од поморца захтева да користи годишњи одмор у другом месту од места из става 1. овог члана, он има право на бесплатан превоз до места где је укрцан или ангажован, у зависности од тога шта је ближе његовом пребивалишту, односно боравишту. Трошкове дневница и накнаде за лични превоз сноси послодавац.

Време путовања не може да буде урачунато у време годишњег одмора поморца.

Зарада поморца

Члан 63.

Поморац има право на одговарајућу зараду за свој рад, која се обавезно исплаћује месечно.

Поморац има право на увећану зараду за одрађени прековремени рад.

Приликом утврђивања прековременог рада:

1) број сати редовног радног времена недељно за основну зараду не може да прелази 48 сати недељно, са могућношћу да се колективним уговором предвиди другачији, али не мање повољнији број сати;

2) проценат увећања зараде за прековремени рад не може да буде мањи од 1,26 пута од основне зараде, са могућношћу да се колективним уговором предвиди другачији, али не мање повољан проценат.

Уговором о раду или колективним уговором може се предвидети већи проценат увећања за прековремени рад.

Евиденцију одрађеног прековременог рада дужан је да води заповедник или од њега овлашћено лице, а исту треба да потврди поморац, у роковима не дужим од једног месеца.

На сва друга питања у односу на зараду, накнаду зараде и друга примања која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређује област рада.

Члан 64.

Послодавац је дужан да поморцу учини доступним податке о месечном обрачуну доспелих исплата и плаћених износа, укључујући зараде и увећање зараде.

Држављанину Републике Србије који је укрцан као члан посаде брода стране државне припадности, послодавац може исплаћивати зараду или друга примања која потражује из радног односа на основу уговора о раду или колективног уговора, у страним средствима плаћања, изражено у динарима.

Ако се зарада уговара у страниј валути треба да буде изражена у динарској противредности са клаузулом усклађености девизног курса.

Послодавац је дужан да предузме мере које ће омогућити поморцу пренос целе или дела зараде породици или лицима која је дужан да издржава.

Мере из става 4. овог члана укључују:

1) начин који омогућава поморцу да дозначи део износа његове зараде у редовним роковима породици, преносом путем банке или на други одговарајући начин;

2) дознака мора да буде послата правовремено и директно лицу или лицима која је одредио поморац.

Минимална зарада поморца

Члан 65.

Минимална зарада поморца утврђује се на основу међународних радних стандарда у области поморства, која не може да буде мања од минималне зараде прописане законом којим се уређује област рада.

Члан 66.

Члан посаде брода има право на одговарајуће радне и животне услове на броду, право на здравствену заштиту, медицинску негу, услове за безбедност и здравље на раду помораца и друге облике социјалне заштите.

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове рада и социјалну политику, ближе прописује услове за безбедност и здравље на раду помораца, поступак који се примењује на домаћем броду по приговору члана посаде брода, обрасце сведочанства о раду помораца и декларације о испуњености услова рада помораца, начин њиховог издавања и вођења евиденције, као и образац исправе о запослењу поморца коју издаје послодавац, податке који се у њу уносе, као и начин уношења тих података.

Посредовање при запошљавању помораца

Члан 67.

Посредовање при запошљавању помораца на домаћим бродовима и бродовима стране државне припадности врши Национална служба за запошљавање Републике Србије.

Посредовање при запошљавању помораца на бродовима из става 1. овог члана могу да врше и правна лица која испуњавају прописане услове.

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове запошљавања, прописује услове које морају да испуњавају правна лица која обављају посредовање при запошљавању помораца, као и поступак и начин њиховог именовања, уз претходно мишљење организација које представљају бродаре и поморце.

Сведочанство о раду помораца и Декларација о испуњености услова рада помораца

Члан 68.

Домаћи бродови који плове у међународном путовању и имају 500 ВТ или више морају да имају сведочанство о раду помораца и декларацију о испуњености услова рада помораца.

Исправе из става 1. овог члана могу да имају и други бродови ако то захтева власник брода.

Сведочанством о раду помораца се потврђује да су радни и животни услови помораца на том броду у складу са важећим стандардима и смерницама Конвенције о раду помораца, укључујући и прихваћене мере ради осигурања сталне усклађености извршених надзора.

Декларација о испуњености услова рада помораца је исправа којом се потврђује да је одређени брод одржаван у складу са важећим стандардом Конвенције о раду помораца.

Исправе из става 1. овог члана издаје призната организација.

Члан 69.

Држављанин Републике Србије укрцан као члан посаде брода стране државне припадности, обавезно је осигуран у складу са законима којима се уређује обавезно социјално и здравствено осигурање и финансирање обавезног социјалног и здравственог осигурања, уколико међународним споразумом о социјалном и здравственом осигурању није другачије уређено.

Подношење приговора поморца у вези животних и радних услова на броду

Члан 70.

Члан посаде брода који сматра да су повређена његова права у вези са животним и радним условима на броду, има право да поднесе усмене и писмене приговоре надређеном официру, заповеднику брода, власнику брода и министарству.

Ако се приговор из става 1. овог члана подноси на броду, исти се уноси у бродски дневник.

Приликом подношења приговора мора бити присутан најмање још један члан посаде брода у својству сведока.

Власник брода, бродар односно компанија дужни су да обезбеде да се сваком члану посаде брода при укрцавању на брод уручи упутство за поступак који се примењује на том броду по приговору, који садржи информације о надлежном државном органу за поступање по приговору и имена чланова посаде брода који ће му пружити непристрасан савет о његовом приговору или му помоћи на други начин у вези других поступака који му стоје на располагању на броду након поступка по приговору.

Члан 71.

У страним лукама члан посаде брода који је држављанин Републике Србије може да се, ради заштите својих права из радног односа, обрати дипломатским или конзуларним представништвима Републике Србије.

Минималан број чланова посаде

Члан 72.

За вршење послова којима се обезбеђује безбедна пловидба, брод мора да има одговарајући број чланова посаде са прописаним звањима и овлашћењима о оспособљености.

Министар прописује најмањи број чланова посада за безбедну пловидбу које морају да имају бродови и друга пловила трговачке морнарице.

Овлашћења о оспособљености помораца

Члан 73.

Члан посаде брода трговачке морнарице Републике Србије који врши послове којима се обезбеђује пловидба, може да буде лице које има најмање 16 година живота, које је стекло одговарајуће звање и које за вршење послова тог звања на броду има одговарајуће овлашћење у складу са Међународном конвенцијом о стандардима за обуку и издавању уверења и вршењу бродске страже помораца са свим изменама и допунама (у даљем тексту: STCW Конвенција), као и приправник за стицање звања.

Звање чланова посаде бродова трговачке морнарице Републике Србије стиче се положеним стручним испитом за одређено звање.

Поред овлашћења за вршење послова одговарајућег звања из става 2. овог члана, чланови посаде могу да стичу посебна овлашћења о оспособљености.

Посебна овлашћења из става 3. овог члана стичу се положеним одговарајућим испитом.

Овлашћење о оспособљености, односно посебној оспособљености члана посаде брода које је издато супротно прописаним условима ништаво је.

Министарство води регистар издатих овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености помораца.

Министар прописује звања, услове и начин стицање звања и овлашћења чланова посаде бродова трговачке морнарице, обуку, програм и начин полагања стручног испита за стицање звања, као и обуку, програм и начин полагања испита за стицање посебних овлашћења, начин провере знања о поморском законодавству Републике Србије у случају признавања овлашћења о оспособљености на управљачком нивоу, као и образац, садржину, начин издавања и вођења регистра издатих овлашћења.

Министар прописује звања, услове и начин стицање звања и овлашћења чланова посаде рибарских бродова трговачке морнарице, обуку, програм и начин полагања стручног испита за стицање овлашћења о оспособљености чланова посаде рибарских бродова, као и образац, садржину, начин издавања и вођења регистра издатих овлашћења.

Члан 74.

Овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова која су издата од стране државе чланице Европске уније, или држава уговорница Споразума о европском економском простору, као и Швајцарске конфедерације, признају се у Републици Србији.

Признавање из става 1. овог члана врши министарство овером којом се потврђује наведено признавање.

Признавање овлашћења о оспособљености ограничено је на послове, функције и нивое надлежности како је у овлашћењу назначено.

Поморац који затражи признавање овлашћења о оспособљености на управљачком нивоу мора да стекне одговарајући ниво знања о поморском законодавству Републике Србије које је потребно за адекватно обављање његових дужности.

Овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова која су издата од стране државе која није чланица Европске уније признаје се под условом да та држава поднесе захтев за признавање њених овлашћења Европској комисији.

Центри за обуку помораца

Члан 75.

Обуку и испите за стицање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова у складу са захтевима STCW Конвенције у погледу трајања и садржине обуке, врше центри за обуку помораца (у даљем тексту: центри за обуку), на основу одобрења које издаје министарство.

Центри за обуку утврђују да ли кандидат за приступање обуци и испиту испуњава прописане услове за стицање одређеног овлашћења, односно посебног овлашћења о оспособљености у складу са захтевима STCW Конвенције и подзаконског акта из члана 73. став 7. овог закона.

На основу потврде о успешно завршеној обуци и уверења о положеном испиту за стицање одређеног овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова издатих од стране центара за обуку, министарство издаје овлашћење о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова.

Ако министарство утврди да поморац не испуњава прописане услове за стицање одређеног овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености помораца и поред исправа из става 3. овог члана које су издали центри за обуку, министарство неће издати одређено овлашћење и о томе ће обавестити центар за обуку код кога је поморац завршио обуку.

Ако министарство у случају из става 4. овог члана не изда одређено овлашћење о оспособљености, односно посебној оспособљености поморца, трошкови обуке и полагања испита падају на терет центра за обуку.

Члан 76.

Одобрење из члана 75. став 1. овог закона може се дати само правном лицу које је регистровано у Републици Србији за обављање делатности обуке кадрова у поморској пловидби, које приложи доказ од признате организације да испуњава стандарде прописане STCW Конвенцијом, испуњава техничко-технолошке услове за држање обука за стицање свих овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености прописаних STCW Конвенцијом, достави план и програм делатности за период за које се издаје одобрење, као и да има квалификоване инструкторе у складу са захтевима STCW Конвенције.

Одобрење из члана 75. став 1. овог закона издаје се на период од пет година и коначно је у управном поступку.

Члан 77.

Пре издавања одобрења министарство ће утврдити да правно лице из члана 76. овог закона уредно извршава све финансијске обавезе према Републици Србији, да против њега није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације, као и да се против одговорних лица не води кривични поступак за дела из области привредног криминала.

Члан 78.

Одобрење за обављање послова центара за обуку престаје:

- 1) истеком времена на које је дато;
- 2) ликвидацијом правног лица које је добило одобрење, ако правни следбеници не затраже да одобрење остане на снази у року од 30 дана од ликвидације правног лица–корисника одобрења;
- 3) одузимањем одобрења од стране министарства.

Решење о престанку одобрења доноси министарство.

Члан 79.

Министарство ће донети решење о одузимању одобрења ако утврди да одређени центар за обуку:

- 1) не испуњава стандарде прописане STCW Конвенцијом и домаћим прописима;
- 2) не задовољава услове на основу којег му је издато одобрење;

3) ако није започео са вршењем одређених обука у року одређеном у одобрењу.

У случајевима из става 1. овог члана, министарство ће пре одузимања одобрења упозорити центар за обуку и позвати га да се писмено изјасни о разлозима непоштовања одредби одобрења, након чега одређује рок за отклањање недостатка, а ако не поступи у року који је одредило министарство, министарство ће одузети одобрење.

Члан 80.

Министарство ће решење о одузимању одобрења центру за обуку донети без претходног позивања да поступи у складу са одредбама члана 79. став 2. овог закона ако је исти престао да обавља обуке за коју је добио одобрење.

На поступак издавања, престанка и одузимања одобрења из чл. 76, 78. и 79. овог закона примењују се одредбе закона којим се уређује управни поступак.

Члан 81.

Центри за обуку морају да испуњавају систем стандарда квалитета у складу са захтевима STCW Конвенцијом и да примењује међународне и домаће прописе којима је уређена материја поморске пловидбе.

Призната организација врши проверу рада центара за обуку и испуњеност система стандарда квалитета о трошку центара за обуку.

Провера из става 2. овог члана врши се сваке две године, а може и раније ако министарство оцени да је то неопходно.

Ближи услови које морају да испуњавају центри за обуку прописују се подзаконским актом из члана 73. став 7. овог закона.

Члан 82.

Образовање помораца могу да врше школске установе овлашћене прописима којима се уређује образовање на чије наставне планове и програме министарство даје сагласност.

Ако министарство утврди да се школске установе које су овлашћене прописом којим се уређује образовање не придржавају наставних планова и програма на које је дало сагласност, министарство ће одузети сагласност о чему ће обавестити министарство надлежно за послове образовања.

Члан 83.

Овлашћење за вршење послова на броду може се дати само лицу које је телесно и душевно способно да обавља послове на броду, које није зависно о опојним дрогама и алкохолу, што се утврђује лекарским прегледом и контролише периодичним прегледом.

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове здравља, прописује услове у погледу здравствене способности чланова посаде брода и других пловила, као и услове и начин вршења здравственог надзора.

Поморска књижица и дозвола за укрцавање

Члан 84.

Као члан посаде на поморски брод може да се укрца само лице које има поморску књижицу или дозволу за укрцавање.

Поморску књижицу и дозволу за укрцавање из става 1. овог члана издаје лучка капетанија.

Поморска књижица и дозвола за укрцавање су личне исправе лица коме су издате.

Поморска књижица је исправа којом се доказује стручна спрема члана посаде, здравствено стање, својство у коме је члан посаде укрцан на брод, као и трајање запослења на броду. Поморска књижица издата од лучке капетаније, снабдевена визом за путовање у иностранство од стране органа надлежног за издавање виза, служи и као путна исправа (пасош) и представља овлашћење за лице да буде члан посаде брода који плови у међународној пловидби, као и да путује у иностранство ради укрцавања на брод, или да се после искрцавања са брода у иностранству врати у Републику Србију.

Дозвола за укрцавање је исправа коју мора имати страни држављанин укрцан као члан посаде на домаћем броду.

Дозволом за укрцавање доказује се стручна спрема, здравствено стање, својство у коме је члан посаде укрцан на брод, као и трајање запослења на броду.

Министарство води евиденцију издатих поморских књижица и дозвола за укрцавање.

Министар прописује услове, начин издавања и обрасце поморске књижице и дозволе за укрцавање, као и начин вођење евиденције издатих поморских књижица и дозвола за укрцавање.

Члан 85.

Члан посаде мора да врши послове на броду у складу са правилима навигације, на начин који омогућава безбедност пловидбе, не оштећује брод или терет на њему, и не угрожава безбедност путника на броду или осталих чланова посаде и животну средину од загађења опасним и штетним стварима (уљем, отпаcima текућих горива и њиховим мешавинама, отпадним водама и другим отпадним материјама, као и радиоактивним или сличним отпаcima) од стране брода.

Састав и вршење бродске страже

Члан 86.

Састав бродске страже мора бити у свако време довољан и мора да одговара посебним околностима и условима у којима се врши стража (време, видљивост, густина саобраћаја и сл.).

Члан посаде за време вршења страже не може да напусти место и просторију у којој се врши стража без одобрења дежурног официра.

Официр страже за време трајања страже не може напуштати своје место на стражи.

За време боравка брода на сидришту, стална стража у сменама мора да се врши на мосту и у машинском простору.

Кад је брод у луци на њему се мора налазити најмање једна трећина чланова посаде сваке службе.

На броду из става 4. овог члана, међу члановима посаде морају се налазити по један официр палубе и машине, а ноћу и бродска стража.

Члан 87.

У пределима врло густог саобраћаја, у условима ограничене видљивости и у свим осталим опасним пловидбеним ситуацијама кад се употребљава уређај за аутоматску навигацију треба да постоји могућност преузимања навигације бродом од стране дежурног официра и навигатора.

Пребацивање са аутоматске на ручну навигацију и обрнуто треба да изврши дежурни официр страже на мосту.

Члан 88.

Заповедник и други члан посаде брода не може бити под утицајем алкохола и/или других материја које мењају стање свести, болестан или преморен.

Одредбе овог члана примењују се и на чланове посаде свих других пловила.

Репатријација помораца

Члан 89.

Ако члан посаде брода за време трајања, односно престанка службе на броду буде искрцан са брода ван његове луке укрцавања, односно ако бродар искрца члана посаде брода ван места у коме је седиште бродара, бродар је дужан да му обезбеди повратак у луку његовог укрцавања у коме је седиште бродара, а ако је то предвиђено да му се обезбеди повратак у место пребавишшта, односно боравишшта (у даљем тексту: повратно путовање).

Ако бродар не обезбеди повратно путовање члана посаде брода из става 1. овог члана, то путовање из иностранства обезбедиће, на терет бродара, дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије.

Трошкове повратног путовања из става 1. овог члана бродар не може наплатити од члана посаде брода у облику аванса на почетку запослења или из зараде коју је дужан исплатити члану посаде брода, осим у случају тежих повреда обавеза из уговора о раду од стране члана посаде брода.

Члан 90.

Трошкове повратног путовања члана посаде брода сноси бродар.

Бродар има право регреса за наплату свих трошкова повратног путовања од члана посаде брода који се без дозволе искрцао са брода и тиме својом кривицом довео до престанка радног односа, или који се искрцао са брода због повреде или обољења које је себи проузроковао намерно или услед грубе непажње.

Трошкови повратног путовања члана посаде брода обухватају трошкове за стан, храну, превоз, зараду, додатке на зараду од момента када је члан посаде брода искрцан са брода до његовог повратка у место његовог пребивалишта, као и неопходне трошкове лечења док члан посаде брода не буде здравствено способан за повратно путовање.

Бродар је дужан обезбедити да чланови посаде на домаћим бродовима имају доступне одговарајуће одредбе важећих прописа који се односе на права члана посаде везано за повратно путовање и то на радном језику брода и на енглеском језику.

Члан 91.

Повратно путовање сматра се обезбеђеним и ако је члану посаде брода обезбеђен одговарајући посао на броду који плови у луку његовог укрцавања.

У случају из става 1. овог члана, члану посаде брода припада накнада за посао који је обављао на броду.

Члан 92.

Одредбе чл. 89-91. овог закона односе се и на странце који су чланови посаде домаћег брода.

Члан 93.

Члан посаде брода дужан је да одмах обавести свог непосредног руководиоца или заповедника брода:

1) о сваком ванредном догађају који би могао да угрози безбедност брода, путника, других лица или терета на броду, као и да загади животну средину опасним и штетним стварима од стране брода;

2) кад у пловидби на мору установи да поједини светионици и светла не раде, односно ознаке или бове нису на свом месту.

У случају опасности, бродолома или друге хаварије, чланови посаде брода дужни су да се залажу за спасавање брода, путника, других лица и терета на броду, као и за заштиту животне средине, док заповедник брода не нареди да се брод напусти.

Права помораца у случају бродолома или друге хаварије

Члан 94.

Бродар је дужан да члану посаде накнади штету проузроковану на стварима намењеним за његову личну употребу на броду, које су уништене или оштећене приликом бродолома или друге хаварије брода.

Члан посаде брода који је у радном односу, у случају бродолома има право на накнаду зараде најмање за два месеца од дана бродолома, према просеку зараде за последња три месеца, ако му по уговору о раду зарада не припада за дуже време.

У случају из става 2. овог члана члану посаде, страном држављанину или лицу без држављанства, припада накнада у износу одређеном уговором о раду - за сваки дан незапослености која је наступила као последица бродолома, али најдуже за два месеца од дана бродолома.

Члан посаде нема право на накнаду из ст. 1, 2. и 3. овог члана ако бродар докаже да је он проузроковао штету намерно или крајњом непажњом.

На повратно путовање члана посаде брода, који је претрпео бродолом односе се одредбе чл. 89-91. овог закона.

Члан 95.

За штету насталу услед телесне повреде или смрти члана посаде брода одговара бродар ако не докаже да је штета настала без његове кривице или кривице лица за које бродар одговара.

За штету из става 1. овог члана насталу од опасног терета или опасне делатности бродар одговара према општим прописима о одговорности за штету од опасног терета или опасне делатности.

За штету из става 1. овог члана коју члан посаде брода претрпи на раду или у вези са радом на броду услед непостојања услова за безбедан рад, бродар одговара ако не докаже да је члан посаде брода узроковао намерно или крајњом непажњом.

За штете из овог члана солидарно одговарају бродар, менаџер, компанија и послодавац.

2. Заповедник брода

Члан 96.

Заповедник брода дужан је да у пловидби поступа у складу са међународним и домаћим прописима о безбедности пловидбе.

Посадом и свим другим лицима на броду заповеда заповедник брода.

Заповедника брода именује и разрешава од дужности бродар.

Заповедник брода одговоран је за безбедност брода и ред на броду у складу са међународним прописима, овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

У случају смрти, спречености или одсутности, заповедника брода замењује, са свим његовим овлашћењима, најстарији официр палубе.

Одредбе става 1. овог члана односе се и на лица која управљају чамцем, јахтом и другим пловилима.

Члан 97.

Заповедник брода дужан је да се брине о снабдевању брода, о бродској администрацији, о његовом одржавању, о одржавању у исправном стању трупа брода, машина, уређаја и опреме, о сигурности бродских уређаја, за укрцавање и искрцавање путника, опасног и осталог терета, о правилном укрцавању, слагању, превозу и искрцавању терета, о правилном укрцавању, смештају и искрцавању путника, и о извршавању свих задатака везаних за процес рада.

Заповедник брода дужан је да у прописаним роковима врши вежбе са чамцима и осталим средствима за спасавање, као и уређајима за откривање, спречавање и гашење пожара.

Заповедник брода дужан је да за време пловидбе буде на броду.

Заповедник брода дужан је да пре поласка на пут провери исправност брода који му омогућава да изврши одређено путовање и да обезбеди да се све прописане исправе и књиге, као и чланови посаде налазе на броду, а при превозу путника - нарочито да утврди да ли су предузете све мере за безбедност путника.

Члан 98.

Заповедник брода је дужан да истакне таблицу о условима рада на броду на радном језику брода и енглеском језику на лако приступачном месту на броду, која садржи:

- 1) распоред службе током пловидбе и у луци;
- 2) минимално време одмора поморца.

Заповедник је дужан да води евиденцију радног времена и времена одмора чланова посаде брода на радном језику брода и енглеском језику и да исту држи на броду.

Министар прописује образац и начин вођења таблице о условима рада на броду, као и образац, начин вођења и чувања евиденције радног времена и времена одмора помораца, као и временске интервале у којима се ти подаци бележе.

Члан 99.

Заповедник брода, односно официр палубе у смени који управља вођењем брода дужан је да предузима све мере потребне за безбедност брода и пловидбе.

Заповедник брода дужан је да лично руководи бродом кад год то захтева безбедност брода, а нарочито кад брод улази у луку или кад излази из ње, као и за време слабе видљивости или магле.

Присутност пилота на броду не ослобађа заповедника брода од одговорности за управљање бродом.

Члан 100.

Заповедник је дужан, на начин утврђен од стране власника, односно компаније да:

- 1) спроводи политику безбедности компаније и заштите животне средине;
- 2) ангажује чланове посаде брода у спровођењу политике из става 1. тачка 1) овог члана;
- 3) издаје одговарајуће наредбе и упутства на јасан и једноставан начин;
- 4) контролише спровођење Система управљања безбедношћу и доставља извештаје лицима на копну о утврђеним неусаглашеностима.

Члан 101.

Заповедник брода или компанија дужна је што је пре могуће да обавести признату организацију која ће покренути поступак утврђивања да ли је потребан одговарајући преглед брода, ако се на броду открије недостатак или се догоди незгода која утиче на:

- 1) безбедност, сигурносну заштиту брода и исправност средстава за спасавања или друге опреме;
- 2) целовитост брода или исправност, односно комплетност опреме за заштиту од загађења уљем, опасним и штетним стварима.

Ако се брод налази у луци државе уговорнице одговарајуће међународне конвенције, заповедник или компанија ће одмах обавестити поморску управу државе луке о догађају из става 1. овог члана.

Заповедник или компанија мора најбржом телекомуникационом везом обавестити поморску управу најближе обалне државе о догађајима у вези са испуштањем или могућим испуштањем уља, штетних текућих или штетних упакованих материја.

Члан 102.

Ако наступе догађаји који брод или лица на њему доведу у опасност, заповедник брода је дужан да предузме све мере за спасавање лица и отклањање опасности за брод и ствари на броду, као и за заштиту животне средине.

У случају из става 1. овог члана заповедник брода, дужан је да жртвује или оштети терет, друге ствари или бродске уређаје или опрему који нису неопходни за пловидбу, или делове брода чије је жртвовање или оштећење мање штетно за бродара и лица заинтересована за терет на броду.

Члан 103.

Ако су у случају опасности за брод, све мере предузете за спасавање брода остале без успеха, и ако је пропаст брода неизбежна, заповедник брода дужан је да првенствено предузме мере потребне за спасавање путника и других лица на броду, као и да нареди да се брод напусти.

У случају из става 1. овог члана заповедник брода је дужан да предузме и све мере потребне за спасавање бродског дневника, ако околности случаја допуштају - и мере за спасавање других бродских књига, бродских исправа, поморских карата односног путовања и готовог новца бродске благајне.

Заповедник брода сме да напусти брод тек пошто је, у границама стварне могућности, предузео све мере из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 104.

Ако на броду наступи догађај који угрожава безбедност брода, или пловидбе, или ако наступи ванредни догађај броду, путницима, другим лицима или стварима на броду, или ако се примети загађење мора опасним и штетним стварима, заповедник брода дужан је да опис тог догађаја, односно белешку о примећеном загађењу мора одмах унесе у бродски дневник, а најкасније у року од 24 часа.

Заповедник брода дужан је да о догађају из става 1. овог члана, одмах по доласку, а најкасније за 24 часа, поднесе извештај, заједно са изводом из бродског дневника, поморској управи најближе обалне државе, као и дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије у тој држави.

Ако је догађај из става 1. овог члана наступио за време пловидбе, заповедник брода је дужан да извештај о догађају, заједно са изводом из бродског дневника, поднесе, у року из става 2. овог члана, поморској управи државе луке у коју ће брод прво упловити, као и дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије у тој држави.

Заповедник брода из става 1. овог члана мора уписати чињеницу рођења или смрти лица насталу на броду у одговарајућу бродску књигу, као и

да прими изјаву последње воље и то примање унесе у ту бродску књигу, наводећи време кад је последњу изјаву воље примио.

Заповедник брода дужан је да о чињеници рођења и смрти и о примању изјаве последње воље сачини одговарајућу бродску исправу и достави је најближем дипломатском, односно конзуларном представништву Републике Србије.

Садржина, начин уписа и вођења бродске књиге из става 4. овог члана, као и садржина и изглед бродске исправе из става 5. овог члана прописује се подзаконским актом из члана 40. став 3. овог закона.

Члан 105.

Заповедник брода дужан је да путем телекомуникационих веза пошаље обавештење поморској управи најближе обалне државе о било којој непосредној опасности за безбедност пловидбе на коју наиђе, а нарочито ако примети промене на пловном путу из члана 93. став 1. тачка 2) овог закона, наиђе на загађење опасним и штетним стварима, опасан лед, опасну олују или на било коју другу непосредну опасност за пловидбу или на тропску олују или на температуру ваздуха испод тачке смрзавања праћену ветровима олујне снаге који проузрокују велико нагомилавање леда на надграђима, или на ветар снаге 10 или више бофора по Беауфортовој скали, а за који није било примљено упозорење о олуји.

Заповедник брода дужан је да најбржим путем обавести поморску управу најближе обалне државе о загађењу мора које је настало са брода којим заповеда.

Заповедник брода дужан је да белешку о датом обавештењу из става 1. овог члана унесе у бродски дневник.

Члан 106.

Ако се брод у случају наступања ратног стања између других држава, нађе у луци једне од зараћених држава, или је на путу за луку зараћене државе или мора проћи кроз територијално море или унутрашње морске воде зараћене државе, заповедник брода је дужан да затражи упутство од бродара, а ако то није могуће - од министарства надлежног за спољне послове у Републици Србији.

Члан 107.

Заповедник брода, као заступник бродара, овлашћен је да у његово име и за његов рачун у месту ван седишта бродара закључује уговоре о спасавању и правне послове потребне за извршење путовања, и да у месту ван седишта бродара у коме нема овлашћеног представника бродара закључује уговоре о поморским пловидбеним пословима, осим бродарског уговора на време за цео брод.

Заповедник брода овлашћен је да као заступник бродара покреће пред страним судским и управним органима поступак ради заштите бродаревих права и интереса у пословима из става 1. овог члана и да у том поступку предузима процесне радње.

Ако бродар ограничи овлашћење заповедника, то ограничење нема правно дејство према трећим лицима која за њега нису знала, нити су према околностима могла знати.

Члан 108.

Заповедник брода овлашћен је и дужан да свим лицима на броду издаје наређења којима се обезбеђује брод, пловидба и одржавање реда на броду, као и да надзире извршење издатих наређења.

Ради одржавања реда и безбедности на броду заповедник брода мора да држи на броду ватрено оружје, док чланови посаде брода не могу на броду да имају оружје.

Члан 109.

Заповедник брода има право да за време пловидбе ограничи слободу кретања на броду сваком лицу које теже угрози безбедност брода, чланова посаде, путника и других лица, ствари на броду и животне средине загађењем опасним или штетним стварима. Слобода кретања може да се ограничи само ако је то неопходно ради безбедности путника и других лица и ствари на броду или ради заштите брода, или заштите животне средине, и може за странца да траје најдуже до доласка брода у прву луку у коју брод уплови, а за држављанина Републике Србије до упловљења у прву луку и добијања упутства од стране најближег дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије.

Мере из става 1. овог члана уносе се у бродски дневник са образложењем.

Члан 110.

Заповедник брода има право да члана посаде брода који нарушава безбедност пловидбе удаљи са радног места, а по потреби, да га искрца са брода и врати у луку укрцавања у којој је седиште бродара.

Члан 111.

Заповедник брода има право, у случају нужде и док она траје, да члановима посаде брода смањи оброк хране и воде ради рационалног коришћења постојећих залиха хране и воде на броду.

Мере из става 1. овог члана уносе се у бродски дневник са образложењем.

Члан 112.

Ако за време путовања члан посаде брода, путник или друго лице на броду изврши кривично дело, заповедник брода је дужан да предузме, према околностима, мере потребне да се спречи или ублажи наступање штетних последица тог дела и да се извршилац позове на одговорност.

Ако постоји опасност да извршилац дело понови или да побегне, заповедник брода наредиће да се извршиоцу кривичног дела ограничи слобода кретања на броду, или да се лиши слободе и да се: изврши испитивање извршиоца, сведока, очевидаца и оштећеника ради утврђивања околности под којима је дело извршено и последица које су наступиле; о сваком саслушању састави записник; као докази узму на чување предмети на којима или помоћу којих је кривично дело извршено, односно на којима су трагови извршеног дела видљиви; предузму и друге мере ради утврђивања околности под којима је кривично дело извршено.

Заповедник брода је дужан да о извршеном кривичном делу поднесе извештај дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије у

држави у чију луку је брод прво упловио. Заповедник брода је дужан да са извршиоцем кривичног дела поступи према упутствима дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије.

Мере из става 2. овог члана уносе се у бродски дневник са образложењем.

Члан 113.

Ако члан посаде брода који је држављанин Републике Србије самовољно напусти брод у луци, заповедник брода је дужан да ово напуштање брода пријави дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије у држави луке, а ако га нема - дипломатском или конзуларном представништву државе овлашћене да заступа интересе држављана Републике Србије и у тој држави, а ако ни њега нема – поморској управи државе луке.

Заповедник брода дужан је да састави записник и утврди које су ствари и исправе члана посаде који је самовољно напустио брод остале на броду.

Записник се саставља у присуству двојице сведока, а потписују га заповедник брода и сведоци.

Белешку о самовољном напуштању брода и о стварима члана посаде које су остале на броду и њиховој предаји надлежном домаћем органу, заповедник брода дужан је да унесе у бродски дневник.

Орган који у луци, прими личне ствари и исправе члана посаде који је самовољно напустио брод, предаће их његовој ужој породици или родитељима, а ако њих нема - лицу које одреди надлежни орган старатељства.

Члан 114.

Сматра се да је члан посаде самовољно напустио брод ако се није вратио на брод до одласка брода из луке.

Ако је члан посаде био спречен да се врати на брод до одласка брода из луке, сматра се да је самовољно напустио брод ако се у року од три дана, од дана кад је сметња била отклоњена, није пријавио органу из члана 113. став 1. овог закона.

Члан 115.

Заповедник брода који на било који начин сазна да се лице, укључујући и непријатеље у случају оружаног сукоба, налазе у животној опасности на мору, дужан је да им одмах крене у помоћ највећом могућом брзином, обавештавајући их о томе ако је то могуће, и да предузме њихово спасавање.

Заповедник брода у опасности има право, после саветовања са заповедницима бродова који су одговорили на његов позив за помоћ, ако је саветовање могуће спровести, да изабере један од тих бродова или више њих за које сматра да су најприкладнији да му пруже помоћ.

Заповедник или заповедници бродова изабрани да пруже помоћ броду у опасности дужни су да прихвате избор и да одмах, највећом могућом брзином, крену у помоћ лицима која су у животној опасности.

Заповедник брода је дужан да спасава лица која су у животној опасности иако се она томе противе, или ако се спасавању лица противи заповедник брода на коме се та лица налазе.

Члан 116.

Изузетно од одредаба члана 115. овог закона, заповедник брода није дужан да крене у помоћ и да предузме спасавање лица у животној опасности:

1) ако би предузимање тог спасавања представљало озбиљну опасност за брод којим он заповеда и за лица на том броду, или ако он оправдано сматра да, према посебним околностима случаја, предузимање спасавања лица у опасности не би било успешно;

2) ако сазна да је други брод изабран да иде у помоћ и да је изабрани брод тај избор прихватио;

3) ако од заповедника брода у опасности, или непосредно од лица која су била у животној опасности, или од заповедника другог брода који је стигао до тих лица буде обавештен да помоћ више није потребна.

Члан 117.

У случају судара бродова заповедник брода је дужан да поред првенственог спасавања лица, предузме и спасавање другог брода с којим се сударио брод којим он заповеда ако је то могуће без озбиљне опасности за брод којим заповеда и за лица на њему.

На унутрашњим морским водама обалне државе у којима се домаћи брод налази заповедник брода је дужан, да кад се брод којим он заповеда нађе у близини брода који даје позив за помоћ, и кад није било судара, да одмах предузме спасавање тог брода, ако је у могућности да то учини без озбиљне опасности за брод којим заповеда и за лица на њему.

Члан 118.

Заповедник домаћег брода који сазна да је други домаћи брод у опасности на мору дужан је да, поред првенственог спасавања лица, предузме и спасавање брода и ствари са тог брода које су својина домаћих бродара, и других правних лица или својина држављана Републике Србије, ако се спасавању брода и ствари на њему изричито не противи заповедник брода, односно власник брода или бродар брода у опасности.

Заповедник брода није дужан да предузме спасавање брода према одредби става 1. овог члана ако то не може да учини без озбиљне опасности за лица на броду или за брод којим заповеда, или ако оправдано сматра да спасавање брода не би било целисходно нити разумно с обзиром на могућности спасавања, вредност брода у опасности и ствари на том броду, као и на ризике и трошкове којима би предузетим спасавањем изложио брод којим заповеда.

Члан 119.

Заповедник брода дужан је да у бродски дневник унесе разлоге због којих није кренуо у помоћ лицима у опасности и предузео њихово спасавање (члан 116), као и разлоге због којих није предузео спасавање брода и ствари на њему (чл. 117. и 118).

Члан 120.

Власник брода или бродар не одговара за штету која настане због тога што је заповедник брода повредио дужности одређене у чл. 115, 117. и 118. овог закона.

3. Посада чамца

Члан 121.

Лице које управља чамцем мора бити телесно и душевно способно, стручно оспособљено и сматра се заповедником тог пловила.

Стручна оспособљеност из става 1. овог члана стиче се полагањем стручног испита.

Министарство води евиденцију издатих дозвола за управљање чамцем.

Министар прописује услове које морају да испуњавају лица за управљање чамцем, програм, трошкове и начин полагања стручног испита, као и образац, садржину, начин издавања и трајање дозволе за управљање чамцем и начин вођења евиденције издатих дозвола.

Део пети

ТРАГАЊЕ И СПАСАВАЊЕ

Члан 122.

Трагање и спасавање на мору је обавеза пружања свих видова помоћи и спасавање угрожених лица, бродова и ствари.

Трагање и спасавање угрожених лица је обавезно.

Члан 123.

Трагање обухвата радње на установљењу места, природе и обима незгоде на мору, као и хидрометеоролошких услова ради пружања помоћи, првенствено ради заштите и спасавања угрожених лица.

Спасавање обухвата радње у циљу пружања помоћи, односно отклањања опасности у случају незгоде на мору.

У оквиру трагања и спасавања обавља се осматрање и јављање о запаженим појавама и догађајима.

Члан 124.

Трагање и спасавање домаћих бродова и угрожених ствари домаћих правних и физичких лица је обавезно, под условом да се тиме не угрожава безбедност лица, безбедност брода, јахте, чамца или другог пловила или других средстава која обављају трагање, односно спасавање.

Трагање и спасавање угрожених ствари у страном власништву је обавезно ако се тим спречава или отклања штета која може настати или се тиме отклањају опасности за безбедност пловидбе.

Део шести

СИСТЕМ ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И НАДЗОР БРОДСКОГ САОБРАЋАЈА (VTS), СИСТЕМ ОБАВЕЗНИХ ПЛОВИДБЕНИХ РУТА, СИСТЕМ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И ПРАЋЕЊА БРОДОВА НА ВЕЛИКОЈ УДАЉЕНОСТИ (LRIT), СИСТЕМ ЗАПИСИВАЊА ПОДАТАКА О ПЛОВИДБИ (VDR) И SAFESEANET

1. Систем за информисање и надзор бродског саобраћаја (VTS)

Члан 125.

Систем за информисање и надзор бродског саобраћаја (VTS) је систем који има за циљ унапређење безбедности и ефикасности бродског саобраћаја и заштите животне средине, који може да утиче на саобраћај и на предузимање мера у циљу решавања саобраћајних ситуација које се јављају у VTS подручјима које проглашавају обалне државе.

Информисање и надзор бродског саобраћаја остварује се кроз сарадњу домаћег брода и поморске управе обалне државе.

Министар прописује техничку спецификацију за бродску VTS опрему, начин преношења информација VTS оператеру на копну, као и обуку чланова посаде брода задужене за VTS.

Члан 126.

Домаћи брод који се налази у подручју из члана 125. став 1. овог закона дужан је да:

- 1) поступа према правилима пловидбе прописаним међународним уговорима и прописима државе у чијем VTS подручју плови или се налази;
- 2) доставља податке поморској управи обалне државе у чијем VTS подручју плови или се налази;
- 3) поступа по налогу поморске управе државе у чијем VTS подручју плови или се налази.

Члан 127.

Бродар, пловидбени агент или заповедник домаћег брода који плови ка одређеној луци дужан је да поморској управи државе луке пријави опште податке о броду, и то:

- 1) идентификацију брода (име, позивни знак, IMO идентификациони број или MMSI број);
- 2) луку одредишта (UN locode);
- 3) процењено време доласка у луку одредишта или пилотску станицу, у зависности од захтева поморске управе државе луке, и време одласка из луке;
- 4) укупан број лица на броду.

Поред општих података о броду из става 1. овог члана бродар, пловидбени агент или заповедник домаћег брода који плови ка одређеној луци дужан је да поморској управи државе луке пријави следеће податке о терету:

- 1) техничке називе опасних или загађујућих терета, UN бројеве тих терета ако постоје, IMO класе ризика у складу са IMDG правилником, Међународним правилником о изградњи и опремању бродова за превоз

опасних хемикалија у разливеном стању (IBC Code), са изменама и допунама и Међународним правилником о изградњи и опремању бродова за превоз утечњених гасова у разливеном стању (IGC Code), са изменама и допунама и, према потреби, класу брода потребну за INF терете, количине таквих терета и ако се превозе у јединицама за превоз терета који нису танкови и њихов идентификациони број;

2) потврду да се на броду налази попис или манифест или одговарајући план утовара у којем су детаљније описани опасни или загађујући терети, као и њихов смештај на броду;

3) адресу на којој се могу добити детаљни подаци о терету.

Подаци из ст. 1. и 2. овог члана преносе се електронским путем увек када је то могуће. Када брод упловљава у државу луку чланице Европске уније размена електронских порука врши се на начин прописан од стране Европске комисије.

Члан 128.

Бродар, пловидбени агент или заповедник домаћег брода дужан је да податке из члана 127. овог закона пријави:

1) најкасније 24 часа пре упловљавања брода у луку;

2) најкасније када брод напушта претходну луку, ако је време путовања краће од 24 часа;

3) ако лука пристајања није позната или је промењена током путовања, чим ти подаци буду познати.

Бродар, пловидбени агент или заповедник домаћег брода, који превози опасне или загађујуће терете када напушта луку која се налази на територији државе чланице Европске уније, дужан је да податке из члана 127. овог закона пријави поморској управи те државе.

Бродар, пловидбени агент или заповедник домаћег брода, који превози опасне или загађујуће терете, приликом доласка из луке која се не налази на територији државе чланице Европске уније на путу за луку која се налази на територији државе чланице Европске уније, дужан је да податке из члана 127. овог закона пријави поморској управи те државе, најкасније након испловљавања из луке укрцаја или чим је позната лука одредишта, ако овај податак није био познат у тренутку испловљавања.

Члан 129.

Домаћи брод који улази у подручје система обавезног извештавања са бродова, у складу са Прописом 11, Поглавље V SOLAS Конвенције, а којим управља држава у чије територијално море, односно унутрашње морске воде брод упловљава и који је у складу са смерницама и критеријумима усвојеним од стране ИМО-а, дужан је да поморској управи те државе јавља тражене податке, не доводећи у питање додатне податке које захтева држава у чију луку упловљава у складу са Резолуцијом ИМО А.851(20), са накнадним изменама и допунама.

2. Систем обавезних пловидбених рута

Члан 130.

Домаћи брод који улази у подручје примене система обавезних пловидбених рута усвојеног од стране обалне државе, у складу са Прописом 10,

Поглавље V SOLAS Конвенције, дужан је да, у зависности од категорије брода или терета који брод превози, користи тај систем у складу са препорукама и критеријумима усвојеним од стране ИМО.

3. Систем идентификације и праћења бродова на великој удаљености (LRIT)

Члан 131.

Домаћи брод мора бити опремљен системом за аутоматски пренос информација (у даљем тексту: LRIT информације) за:

- 1) идентификацију брода;
- 2) позицију брода (географску ширину и дужину);
- 3) датум и време слања податка о позицији брода.

Подаци из става 1. овог члана преносе се LRIT центру за податке са којим је Република Србија закључила уговор о пружању услуга LRIT центра за податке.

Министарство мора да располаже одговарајућом опремом која омогућава примање информација о идентификацији и праћењу домаћих бродова на великој удаљености без обзира где се брод налази.

Министар прописује опрему, техничке захтеве за опрему и инсталирање опреме за пренос LRIT информација.

Члан 132.

Домаћи брод, мора бити опремљен Системом за аутоматску идентификацију (AIS), у складу са стандардима прописаним од стране ИМО-а.

Домаћи брод из става 1. овог члана мора имати стално укључен AIS систем, осим када међународни споразуми, прописи и стандарди прописују заштиту података о пловидби.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на рибарски брод.

4. Систем записивања података о пловидби (VDR)

Члан 133.

Домаћи брод мора имати Систем записивања података о пловидби (VDR) који испуњава карактеристике прописане ИМО Резолуцијом А.861(20), са накнадним изменама и допунама, и стандарде испитивања прописане од стране Међународне комисије за електронику (IEC).

Подаци који су прикупљени помоћу система записивања података о пловидби (VDR) морају да буду доступни поморској управи државе у чијем се територијалном мору, односно унутрашњим морским водама догодила поморска незгода у којој је учествовао домаћи брод и која спроводи безбедносно истрагу предметне поморске незгоде.

5. Систем Европске уније за размену информација о поморској пловидби SafeSeaNet

Члан 134.

Систем Европске уније за размену информација о поморској пловидби (у даљем тексту: SafeSeaNet) је електронски систем који је намењен пријему,

чувању, преузимању и размени електронских порука о поморској пловидби из чл. 10, 127, 131. и 133. овог закона, и састоји се од националног система SafeSeaNet и централне базе података SafeSeaNet, који су међусобно повезани.

Национални систем SafeSeaNet омогућава да се прикупљене информације оперативно користе и обезбеђује да се њихова размена врши путем електронских порука на начин прописан од стране Европске комисије.

Национални систем SafeSeaNet се успоставља и користи у складу са техничким захтевима прописаним од стране Европске комисије, чува се у електронском облику и омогућава пренос података о поморској пловидби непрекидно 24 сата дневно.

Национални систем SafeSeaNet ће на захтев државе чланице Европске уније доставити податке о домаћем броду и опасним и штетним стварима које се превозе бродом поморској управи те државе чланице Европске уније.

Национални систем SafeSeaNet омогућава размену информација о поморској пловидби између корисника, односно бродара, агената, заповедника или крцатеља робе.

Министар прописује начин употребе и размене података прикупљених у оквиру националног SafeSeaNet-а, техничке захтеве за успостављање и коришћење SafeSeaNet-а, као и техничке услове и процедуре које се користе приликом размена електронских порука.

Део седми

ЗАШТИТА МОРА ОД ЗАГАЂЕЊА СА БРОДОВА

1. Заштита мора од загађења штетним течним стварима у расутом стању, фекалијама и отпадом са бродова

Члан 135.

Забрањено је бацање и испуштање са бродова у море:

- 1) штетних течних ствари у расутом стању (NLS), у складу са Прилогом II MARPOL Конвенције;
- 2) фекалија, у складу са Прилогом IV MARPOL Конвенције;
- 3) отпада, у складу са Прилогом V MARPOL Конвенције.

Изузетно, одредбе става 1. овог члана неће се примењивати у случају:

- 1) ако је избацивање ствари и материја из става 1. овог члана извршено у циљу безбедности брода или спасавања људских живота;
- 2) ако је испадање, односно испуштање ствари и материја из става 1. овог члана настало од оштећења брода или његове опреме под условом да су пре и након што се догодило оштећење предузете све разумне мере за спречавање или смањење испадања, односно испуштање тих ствари и материја, осим ако је власник или заповедник намерно или безобзирно проузроковао штету и знао да ће вероватно доћи до оштећења.

Члан 136.

Забрањено је избацивање отпада из члана 135. став 1. тачка 3) овог закона, ако је удаљеност од најближег копна мања од:

1) 25 Nm за материјале од дрвета, материјале од облога и амбалаже, који ће плутати;

2) 12 Nm од обале за остатке хране и отпада као што су папирни производи, крпе, стакло, метал, боце, земљано посуђе и сличног отпада.

Избацивање у море отпада из става 1. овог члана може се дозволити, када исти прође кроз машине за дробљење и уситњавање, на удаљености мањој од назначене, али не мањој од 3 Nm од најближег копна.

Члан 137.

Заповедник домаћег брода дужан је да истакне упутство за чланове посаде и путнике о прописима из чл. 135. и 136. овог закона, исписано на радном језику брода и на енглеском језику.

Домаћи брод од 400 ВТ и више дужан је да има План управљања отпадом (у даљем тексту: План), у форми препорученој од стране ИМО-а, којег су посада и путници дужни да се придржавају.

План мора да пружа писане инструкције за прикупљање, слагање, као и поступке за одлагање смећа, укључујући и коришћење опреме на броду.

Компанија је дужна да именује лице на броду задужено за извршавање Плана.

Домаћи брод од 400 ВТ и више мора да има књигу података о отпаду (у даљем тексту: књига) у форми препорученој од стране ИМО-а.

У књигу мора бити записано свако одлагање или уништавање отпада са брода, време и позиција одлагања или уништавања отпада, опис и количина отпада.

Члан 138.

Заповедник брода, осим рибарског брода и пловила за спорт и рекреацију, дужан је да најави врсту и количину отпада коју намерава да преда након упловљења у луку надлежном органу државе луке:

1) најкасније 24 часа пре упловљавања брода у луку пристајања, ако је лука пристајања позната;

2) ако лука пристајања није позната или је промењена током путовања, чим та лука буде позната, под условом да је та информација доступна 24 сата пре упловљавања у ту луку;

3) најкасније када брод напушта претходну луку, ако је време путовања краће од 24 часа;

Министар прописује податке о броду и отпаду које је домаћи брод дужан да преда надлежном органу државе луке.

Члан 139.

Заповедник брода дужан је пре напуштања луке да преда отпад пријемној станици за прихват бродског отпада.

Брод може наставити пловидбу до наредне луке без испоруке отпада у тој луци ако има довољне капацитете на броду за прописно ускладиштење отпада који ће настати на броду током пловидбе до наредне луке.

Члан 140.

Забрањено је избацивање или испуштање у море штетних течних ствари у расутом стању (NLS) са бродова који превозе ову врсту ствари.

Штетне течне ствари у расутом стању (NLS) категоришу се на начин прописан у Прилогу II MARPOL Конвенције.

Члан 141.

Домаћи брод који превози штетне течне ствари у расутом стању (NLS) мора да има књигу о теретима, која може да буде део бродског дневника или вођена посебно.

Домаћи брод који превози штетне течне ствари у расутом стању (NLS) мора да има и међународно сведочанство о спречавању загађења приликом превоза штетних течних ствари у расутом стању у складу са Техничким правилима.

Члан 142.

Забрањено је избацивање фекалија са брода у море осим ако се ради о измрвљеним и дезинфикованим фекалијама за чије се избацивање користи прописани систем на удаљености већој од 3 Nm од најближе обале, односно на удаљености мањој од 12 Nm ако се ради о не измрвљеним и не дезинфикованим фекалијама, под условом да се фекалије које су сакупљене у сабирном танку не испуштају одједном, већ у одређеним временским размацима док брод плови брзином од најмање 4 чвора.

Ако брод нема уређаје за третирање фекалних вода, а плови унутар 12 Nm, у том случају се фекалне отпадне воде морају задржати на броду и предати пријемним станицама за прихват чврстог и течног отпада са бродова у лукама.

Временски размаци из става 1. овог члана прописују се Техничким правилима, према стандардима одређеним од стране ИМО.

Начин и мере заштите мора од загађења штетним течним стварима у расутом стању, фекалијама и отпадом са бродова, као и садржина и начин вођења одговарајућих исправа које брод мора да поседује у складу са прилозима II, IV и V MARPOL Конвенције прописују се Техничким правилима.

Члан 143.

Заповедник брода дужан је да испоручи остатак терета или његовог паковања пријемној станици за прихват отпада са бродова, у складу са одредбама MARPOL Конвенције.

2. Заштита мора од загађења опасним и штетним стварима које се превозе морем у пакетима или контејнерима за терет, преносивим танковима или друмским и железничким танк вагонима

Члан 144.

Забрањено је избацивање у море штетних ствари са бродова које се превозе морем у пакетима или контејнерима за терет, преносивим танковима или друмским и железничким танк вагонима, у складу са Прилогом III MARPOL Конвенције.

Изузетно, одредбе става 1. овог члана неће се примењивати ако је избацивање у море штетних ствари из става 1. овог члана извршено у циљу безбедности брода или спасавања људских живота.

Члан 145.

Празне посуде, контејнере за терет, преносиве танкове или друмске и железничке танк вагоне, који су коришћени за превоз опасних и штетних ствари, сматрају се као штетне ствари, осим ако су предузете одговарајуће заштитне мере које су обезбедиле да они не садрже никакав остатак од опасних и штетних ствари који би могао да загади морску средину.

Члан 146.

Пакети, контејнери за терет, преносиви танкови или друмски и железнички танк вагони који се користе за превоз опасних и штетних ствари морају бити такви да сведу на најмању могућу меру опасност по морску средину.

Пакети, било да су укрцани посебно или у јединицама или у контејнерима као терет, као и контејнери за терет, преносиви танкови или друмски и железнички танк вагони који садрже опасне и штетне ствари, морају бити означени техничким именом и видљивом налепницом, с ознаком да је садржај опасан и штетан.

Опасне и штетне ствари морају бити сложене и учвршћене на прописан начин, тако да сведу на најмању могућу меру опасност од загађења морске средине, а да то не утиче на безбедност брода и лица на њему.

Начин и мере заштите мора од загађења опасним и штетним стварима које се превозе морем у пакетима или контејнерима за терет, преносивим танковима или друмским и железничким танк вагонима, као и садржина и начин вођења одговарајућих исправа које брод мора да поседује у складу са Прилогом III MARPOL Конвенције прописују се Техничким правилима.

3. Заштита мора од загађења услед изливања уља са бродова

Члан 147.

Забрањено је испуштање уља или мешавина уља са бродова, у складу са Прилогом I MARPOL Конвенције.

Изузетно, одредбе става 1. овог члана неће се примењивати у случају:

1) ако је избацивање уља извршено у циљу безбедности брода или спасавања људских живота;

2) ако је изливање уља настало као последица оштећења брода или његове опреме под условом да су пре и након што се догодило оштећење предузете све разумне мере за спречавање или смањење испадања, односно испуштање уља, осим ако је власник или заповедник намерно или безобзирно проузроковао штету и знао да ће вероватно доћи до оштећења.

Члан 148.

Домаћи брод носивости 400 ВТ и више мора бити опремљен са једним или више танкова довољног капацитета, у зависности од типа машине и дужине путовања да приме тешке остатке уља (sludge), који се стварају за време сепарације горива и уља за подмазивање у центрифугалним сепараторима, и исцурело уље из машинских простора.

Члан 149.

Домаћи танкер за уље од 150 ВТ и више, као и други теретни брод од 400 ВТ и више мора да поседује бродски план за случај опасности од загађења уљем (SOPEP) сачињен у складу са Резолуцијом МЕРС 54.(32), са изменама и допунама.

Члан 150.

Домаћи брод мора бити опремљен прописаном опремом за заштиту од загађења морске средине уљем, што доказује међународним сведочанством о спречавању загађења уљем.

Члан 151.

Када домаћи брод претрпи поморску незгоду која изазове или прети да изазове загађење мора, заповедник брода ће предузети мере за спречавање, уклањање или ублажавање загађења мора.

Начин и мере заштите мора од загађења уљем са бродова, као и садржина и начин вођења одговарајућих исправа које брод мора да поседује у складу са Прилогом I MARPOL Конвенције прописују се Техничким правилима.

4. Заштита ваздуха од загађења са бродова

Члан 152.

Забрањено је спаљивање штетних ствари на броду изван спаљивача (инценератора).

Изузетно од одредбе става 1. овог члана дозвољено је спаљивање фекалног талога и тешког талога насталих током нормалних операција брода у главном или помоћном погонском постројењу или котловима, али у тим случајевима, спаљивање се не може обављати унутар лука, пристаништа или речних ушћа.

Забрањено је спаљивање остатака од терета који су наведени у Прилогу I, II и III MARPOL Конвенције, РСВ-а (полихлорисаног бифенила), смећа који садржи значајне трагове и остатке тешких метала и рафинисаних нафтних производа који садрже халогена једињења.

Забрањено је спаљивање PVC-а (поливинил хлорида), осим у бродским спаљивачима (инценераторима) који су одобрени сагласно резолуцијама МЕРС 59.(33) или 76.(40), са њиховим изменама и допунама.

Члан 153.

Гориво које бродови користе мора бити ослобођено од неорганских киселина или хемијских отпадака који би могли да угрозе безбедност брода и који би могли да буду штетни по посаду брода, или који би могли да проузрокују додатно загађење ваздуха.

Забрањено је прекомерно исуштање гасова са брода у атмосферу или море, како је прописано од стране ИМО-а.

Забрањено је намерно испуштање материја са бродова које оштећују озонски омотач.

Материје које оштећују озонски омотач, као и опрема која садржи такве материје, морају се предати пријемној станици у луци.

Члан 154.

На бродовима који користе више врста погонског горива, мора се обезбедити довољан просторни капацитет за смештај горива са ниским садржајем сумпора, као и обезбедити довољно времена за испирање система цевовода горива после пребацивања на гориво са ниским садржајем сумпора.

Члан 155.

Домаћи бродови од 400 ВТ и више, који су изграђени после 19. маја 2005. године, а који обављају међународна путовања дужни су да имају међународно сведочанство о спречавању загађења ваздуха (у даљем тексту: IAPP сведочанство).

Домаћи бродови који су изграђени пре 19. маја 2005. године дужни су да имају IAPP сведочанство после првог наредног доковања брода.

Дизел мотори снаге од 130 kW и више, који су уграђени на бродовима чија је кобилица положена после 1. јануара 2000. године, као и дизел мотори снаге од 130 kW и више, који су уграђени на бродовима уколико је мотор претрпео већу реконструкцију после 1. јануара 2000. године, морају да имају међународно сведочанство о спречавању загађења ваздуха са мотора емисијама (Nox - EIAPP сведочанство).

Спаљивачи (инценератори) који су уграђени на бродовима чија је кобилица положена 1. јануара 2000. године или после, као и спаљивачи (инценератори) који су уграђени на броду после 1. јануара 2000. године морају да имају IMO сведочанство о типском одобрењу за сваки спаљивач.

Дизел мотори снаге од 130 kW и више, који су уграђени на бродовима чија је кобилица положена после 1. јануара 2000. године морају да испуњавају услове прописане NO_x Техничким правилником.

Начин и мере заштите ваздуха од загађења са бродова, као и садржина и начин вођења одговарајућих исправа које брод мора да поседује у складу са Прилогом VI MARPOL Конвенције прописују се Техничким правилима.

5. Заштита мора од загађења баластним водама

Члан 156.

Домаћи бродови морају испуњавати захтеве прописане Међународном конвенцијом о надзору и управљању баластним водама и талозима, која је усвојена 2004. године, укључујући примењиве стандарде и захтеве из Прилога на Међународну конвенцију о надзору и управљању баластним водама и талозима.

Члан 157.

Домаћи брод који врши промену баластних вода ће увек, када је то могуће, вршити промену баластних вода на удаљености већој од 200 Nm од најближег копна и у водама чија је дубина најмање 200 m, узимајући у обзир препоруке усвојене од стране IMO-а.

Уколико брод није у стању да врши промену баластних вода у складу са одредбама става 1. овог члана, тада ће промену баластних вода вршити што је даље могуће од копна, а у сваком случају на удаљености већој од 50 Nm од најближег копна и у водама чија је дубина већа од 200 m.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се уколико заповедник брода утврди да би таква промена угрозила безбедност или стабилитет брода,

посаду или путнике услед неповољних временских прилика, конструкције брода или осталих ванредних услова.

Члан 158.

Ако постоји сумња да бродске баластне воде могу угрозити људско здравље, животну средину или имовину, домаћи брод не може да их искрца у море или у уређаје за прихват и третирање баластних вода са бродова у луци у коју упловљава, док не добије резултате испитивања узорака баластних вода од овлашћене институције државе луке у коју упловљава.

Члан 159.

Домаћи бродови морају имати међународно сведочанство о управљању баластним водама, план управљања баластним водама и књигу евиденције баластних вода.

Члан 160.

Домаћи брод преко 400 ВТ и танкер преко 150 ВТ мора да води књигу евиденције баластних вода у коју се уносе подаци прописани Техничким правилима.

Домаћи брод који користи баласт мора примењивати план управљања баластним водама одобрен од стране признате организације.

Официри и посада домаћег брода морају бити упознати са планом управљања баластним водама.

6. Заштита од штетних дејстава система против обрастања бродова

Члан 161.

Забрањено је коришћење штетних система против обрастања спољашњих површина подводног дела трупа брода.

Штетни системи против обрастања спољашњих површина подводног дела трупа брода који су забрањени или се морају контролисати наведени су у Прилогу I уз Међународну конвенцију о контроли штетних система који се користе против обрастања на бродовима.

Члан 162.

Брод од 400 ВТ и више мора имати међународно сведочанство о систему против обрастања.

Сведочанство из става 1. овог члана издаје се на основу извршеног техничког прегледа.

Брод дужине од 24 m или више, али чија је носивост мања од 400 ВТ, мора имати декларацију о систему против обрастања који је коришћен на том броду.

Врста прегледа бродова, начин контроле, као и мере које се предузимају у вези отпадног материјала који настаје применом или уклањањем штетног система против обрастања прописује се Техничким правилима.

Члан 163.

Одредбе чл. 135-162. овог закона односе се на испуштање штетних ствари и материја са домаћих бродова у следећим зонама:

- 1) унутрашњим морским водама држава чланицама одговарајућих ИМО Конвенција о спречавању загађења морске средине;
- 2) територијалним морима држава из става 1. тачка 1) овог члана;
- 3) мореузима који се употребљавају за међународну пловидбу на којима важи режим транзитног прелаза, у складу са делом III, одељак 2 Конвенције о праву мора;
- 4) искључивим економским зонама држава из става 1. тачка 1) овог члана, које су установљене у складу са међународним конвенцијама;
- 5) отвореном мору.

Део осми

СИГУРНОСНА ЗАШТИТА И СУЗБИЈАЊЕ НЕЗАКОНИТИХ РАДЊИ УПЕРЕНИХ ПРОТИВ СИГУРНОСТИ ПОМОРСКЕ ПЛОВИДБЕ

1. Сигурносна заштита

Члан 164.

Домаћи путнички бродови, укључујући брзе путничке бродове, као и теретни бродови, укључујући танкере за превоз нафте, гаса и хемикалија, теретне бродове за превоз расутог терета, као и брзе теретне бродове, од 500 ВТ и више, објекти за истраживање и искоришћавање морског дна, као и бродоградилишта у којима се граде поморски бродови (у даљем тексту: бродоградилишта), морају имати:

- 1) одобрену процену сигурности брода, односно бродоградилишта;
- 2) међународно сведочанство о сигурности брода, односно бродоградилишта или привремено међународно сведочанство о сигурности брода, односно бродоградилишта;
- 3) официра одговорног за сигурност брода, односно бродоградилишта;
- 4) записник о сталном прегледу (CSR);
- 5) бродски сигурносни систем за узбуђивање.

Члан 165.

Министарство утврђује, у сарадњи са министарством надлежним за унутрашње послове, одговарајући степен сигурности који морају да примењују бродоградилишта, односно домаћи бродови када упловљавају у луке држава чланица SOLAS Конвенције.

ISPS Правилник

Члан 166.

Власник, односно компанија, за домаћи брод којим управља, дужна је да:

- 1) утврди сигурносни систем и обезбеди лица и средства потребна за његову ефикасну примену, у складу са одредбама Главе XI-2 SOLAS Конвенције и ISPS Правилника;
- 2) именује у писаном облику лице одговорно за сигурност у компанији и официра одговорног за сигурност на броду;

3) обезбеди обуку и увежбавање чланова посаде и лица одговорних за сигурност;

4) обезбеди сарадњу између брода и луке обалне државе и између брода којим управља и других бродова, у складу са одредбама Главе XI-2 SOLAS Конвенције и ISPS Правилника;

5) достави заповеднику брода податке о лицима задуженим за укрцавање официра и чланова посаде, односно других лица којима је дозвољен приступ на брод којим управља, као и податке о лицима задуженим за пословање брода;

6) обезбеди вођење записника у складу са ISPS Правилником.

Достављање података

Члан 167.

Власник, односно компанија, за домаћи брод којим управља, дужна је да министарству достави податке о:

- 1) одговорном лицу у правном лицу које је власник брода;
- 2) лицу задуженом за сигурносну заштиту у компанији;
- 3) признатој организацији за сигурност која броду издаје сведочанство о сигурности брода;
- 4) прегледима бродова од стране обалних држава;
- 5) о догађајима од важности за безбедност брода, лица и морске средине.

Власник, односно компанија, домаћег брода дужна је да достави министарству податке из става 1. овог члана без одлагања, а најкасније 15 дана од дана настанка или промене чињенице, односно од догађаја на који се подаци односе.

План сигурности брода

Члан 168.

Власник односно компанија, за брод којим управља доноси план сигурности брода, на основу процене сигурности брода из члана 164. став 1. тачка 1) овог закона.

Заповедник, официри и чланови посаде дужни су да поступају по плану сигурности брода и степенима сигурности који се примењује у појединој луци.

Декларација о сигурности брода

Члан 169.

Заповедник домаћег брода може захтевати састављање декларације о сигурности (у даљем тексту: DoS) када:

- 1) брод има виши степен сигурности од степена сигурности луке или других бродова са којима долази у додир;
- 2) постоји споразум о DoS између Републике Србије и влада држава уговорница SOLAS Конвенције који се односи на одређена међународна путовања или бродове на тим путовањима;

3) постоји опасност по сигурност, или се десио опасан догађај у који је био укључен брод којим заповеда или лука;

4) је брод у луци за коју се не захтева доношење и одобрење плана сигурности те луке;

5) је брод био у додиру са другим бродом за који се не захтева доношење и одобрење плана сигурности брода.

Провера примене ISPS Правилника од стране брода, односно бродоградилишта

Члан 170.

Провера примене одредби Главе XI-2 SOLAS Конвенције, дела А ISPS Правилника и овог закона обавља призната организација за сигурност прегледом брода, односно бродоградилишта.

Ако је прегледом утврђено да брод, односно бродоградилиште испуњава услове прописане Главе XI-2 SOLAS Конвенције, дела А ISPS Правилника и овог закона, призната организација за сигурност ће издати међународно сведочанство о сигурности брода, односно бродоградилишта.

На захтев Европске комисије допустиће се да компанија, домаћи брод, односно бродоградилиште буду подвргнути контроли од стране инспектора Европске комисије у циљу утврђивања да ли компанија, брод, односно бродоградилиште испуњавају услове прописане Главом XI-2 SOLAS Конвенције, дела А и обавезујућих одредби дела Б ISPS Правилника.

Уколико инспектори Европске комисије утврде неправилности код компаније, домаћег брода, односно бродоградилишта у погледу испуњености захтева из става 3. овог члана, министарство ће у року од три месеца обавестити Европску комисију о мерама предузетим у циљу отклањања утврђених неправилности.

Члан 171.

Влада прописује сигурносну заштиту, обрасце и начин издавања исправа које се односе на сигурност, планове сигурности брода и бродоградилишта, програм обуке и начин полагања испита за стицање звања официра одговорног за сигурност брода, као и лица одговорних за сигурност у компанији и друга питања која произлазе из Главе XI-2 SOLAS Конвенције и ISPS Правилника.

Влада доноси национални програм сигурносне заштите бродова и бродоградилишта, на предлог министарства и министарства надлежног за унутрашње послове.

2. Сузбијање незаконитих радњи уперених против сигурности поморске пловидбе

Члан 172.

Забрањено је заповеднику и другом члану посаде брода, путнику или другом лицу на домаћем броду да:

1) на силу, или претњом, или било којим другим начином застрашивања одузме или обавља контролу над бродом;

2) изврши неку насилну радњу уперену против лица на броду, ако та радња може да угрози безбедну пловидбу брода;

3) уништи брод или проузрокује оштећење брода већег обима или његовог терета које може да угрози безбедност брода;

4) постави или омогући да се на домаћи брод постави, на било који начин, направа или супстанца која би могла да уништи брод, или проузрокује оштећење брода или терета;

5) уништи или озбиљно оштети уређаје за поморску пловидбу или озбиљно поремети њихов рад, ако таква радња може да угрози безбедност пловидбе;

6) преноси информације за које то лице зна да су лажне, тиме угрожавајући безбедну пловидбу брода;

7) прети са циљем да примора физичко или правно лице да изврши или да се уздржи од извршења неке радње, ако та претња може да угрози безбедну пловидбу брода.

Члан 173.

Забрањено је заповеднику, другом члану посаде брода, путнику или другом лицу на домаћем броду да: учини дело, које по његовој природи има за циљ да застраши становништво, или да принуди владу или међународну организацију да изврши, или се уздржи од вршења било које радње у вези са испуштањем са тог домаћег брода експлозива, радиоактивног материјала или биолошко-хемијско-нуклеарног оружје (у даљем тексту: БХН оружје), испушта нафту, утечњене природне гасове, или другу опасну или штетну ствар у количини или концентрацији која узрокује или ће вероватно узроковати смрт или озбиљну повреду људи или загађење морске средине.

Члан 174.

Забрањено је заповеднику и другом члану посаде на домаћем броду да превози на броду:

1) експлозивни или радиоактивни материјал и БХН оружја знајући да је њима планирано извршење кривичног дела које ће проузроковати смрт или озбиљну повреду људи или загађење животне средине, застрашивање становништва, или принуђивање владе или међународне организације да изврши или се уздрже од вршења било какве радње;

2) изворни материјал, специјални фисиони материјал, опрему, материјал специјално дизајниран или припремљен за процесирање, коришћење или производњу специјалног фисионог материјала знајући да је намењен коришћењу у нуклеарним експлозивним активностима, или било којим другим нуклеарним активностима без заштитних мера;

3) опрему, материјале или софтвер или сличну технологију које значајно доприносе дизајну, производњи или испоруци БХН оружја, са намером да буду коришћени у ту сврху.

Одредбе чл. 172-174. овог закона односе се и на домаће непокретне платформе које се налазе у епиконтиненталном појасу обалне државе.

Члан 175.

Заповедник домаћег брода не може да превози лице на броду уколико има сазнања да је то лице извршило радњу из чл. 172-174. овог закона, и не може помоћи том лицу да избегне кривично гоњење.

Члан 176.

Заповедник домаћег брода може да изручи властима друге државе чланице Међународне конвенције о сузбијању незаконитих радњи уперених против безбедности поморске пловидбе, лице које се налази на домаћем броду за које основано верује да је извршило радње из чл. 172-175. овог закона.

Заповедник домаћег брода на коме се налази лице из става 1. овог члана дужан је да обавести надлежне органе државе којој намерава да преда то лице о својој намери и о разлозима пре уласка у територијално море те државе, ако је то могуће.

Заповедник домаћег брода дужан је да органима државе која прима лице из става 1. овог члана, достави доказе које он поседује, а који се односе на то лице.

Уколико је лице које је држављанин обалне државе у чијем епиконтиненталном појасу се налази домаћа непокретна платформа, извршило радњу из чл. 172-174. овог закона, или је ту радњу извршио апатрид који живи на територији те земље, то лице може да буде изручено властима те обалне државе.

На поступање супротно одредбама чл. 172-175. овог закона сходно се примењују одредбе о кривичноправној одговорности утврђене Кривичним закоником.

Део девети

НАДЗОР

Члан 177.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетим на основу овог закона којима се уређује поморска пловидба, врши министарство.

Члан 178.

Министарство врши инспекцијски надзор преко инспектора безбедности пловидбе (у даљем тексту: инспектор).

Инспектор мора да има поморско образовање, искуство поморца и знање енглеског језика, а за послове надзора над радним и животним условима помораца и адекватно знање о радним и животним условима помораца и положен стручни испит.

Послове инспекције безбедности пловидбе у лукама обалних држава веће удаљености може обављати и стручно лице на основу посебног овлашћења министра (у даљем тексту: стручно лице) ако испуњава услове из става 2. овог члана.

Стручни испит из става 2. овог члана полаже се пред комисијом коју образује министар.

Министар прописује услове и начин полагања стручног испита, програм и трошкове полагања, као и образац службене легитимације инспектора.

Члан 179.

У вршењу надзора инспектор издаје наређења и изриче забране писменим решењем.

Инспектор може изрећи меру забране.

Против решења инспектора може се изјавити жалба у року од 15 дана од дана пријема решења.

Министар решава у другом степену по жалби против решења инспектора.

Жалба из става 3. овог члана не одлаже извршење решења ако би такво одлагање проузроковало или могло проузроковати опасност за безбедност пловидбе, угрозити људске животе или проузроковати значајну материјалну штету.

Послови надзора

Члан 180.

Послови надзора над спровођењем одредби овог закона о безбедности поморске пловидбе обухватају вршење надзора над:

- 1) домаћим пловилима у погледу њихове способности за пловидбу или употребу;
- 2) вршењем радио-службе која служи безбедности пловидбе и заштити људског живота на мору и одржавањем и радом те службе;
- 3) превозом лица и ствари у погледу заштите људских живота и имовине;
- 4) заштитом морске средине од загађења са пловила;
- 5) обављањем метеоролошке службе на бродовима ради безбедности пловидбе;
- 6) условима живота и рада помораца на бродовима;
- 7) обављањем посредовања при запошљавању помораца;
- 8) спровођењем одредби Главе XI-2 SOLAS Конвенције, дела А ISPS Правилника и овог закона.

Инспекцијски надзор над способношћу бродова за пловидбу

Члан 181.

У обављању инспекцијског надзора над способношћу домаћих бродова за пловидбу према одредби члана 180. став 1. тачка 1) овог закона проверава се:

- 1) да ли брод има важеће прописане бродске исправе и књиге;
- 2) да ли су на броду од дана издавања, односно потврђивања исправа издатих на основу техничког надзора настале битне промене због којих је очигледно да брод у таквом стању није способан за пловидбу без опасности за лица, терет на њему и морску средину;
- 3) да ли брод испуњава услове одређене у члану 17. став 2. овог закона;
- 4) да ли је на боковима брода обележена прописана ознака теретне линије, односно линија слободног надвођа;
- 5) увежбаност посаде у руковању чамцима и осталим средствима за спасавање и уређајима за откривање, спречавање и гашење пожара;

6) да ли се на броду води евиденција радног времена и времена одмора помораца на прописан начин.

Надзор из става 1. овог члана обухвата и проверавање да ли брод има важећи регистар теретног уређаја, као и да ли стање уређаја за укрцавање и искрцавање терета одговара подацима из регистра теретног уређаја.

Инспекцијски надзор над домаћим бродом од стране државе луке

Члан 182.

Домаћи брод може у складу са међународним правом, бити подвргнут инспекцијском надзору од стране државе луке у којој се брод налази, ради утврђивања да ли брод испуњава захтеве који се односе на безбедност поморске пловидбе, здравствене услове, животне и радне услове чланова посаде брода, као и безбедност чланова посаде на броду.

Инспекцијски надзор се може вршити и на основу пријаве члана посаде брода, синдиката или било којег правног и физичког лица заинтересованог за безбедност брода укључујући и безбедност, односно угроженост здравља посаде.

Ако домаћи брод пристане у луку државе чланице Европске уније, а надлежни орган те луке прими пријаву коју сматра основаном или прими доказе да брод не задовољава стандарде у вези са животним и радним условима чланова посаде брода, безбедности и здравља и достави извештај Влади ради предузимања прописаних мера, Влада ће такав захтев проследити министарству ради спровођења инспекцијског надзора над тим бродом у циљу отклањања утврђених недостатака.

У случају из става 1. овог члана може се изрећи мера забране напуштања те луке док се недостаци не уклоне или док се поморци не одморе. Власник или бродар имају право жалбе надлежном органу државе луке на меру забране напуштања брода из луке, која не одлаже извршење изречене мере.

Уколико је домаћи брод задржан од стране државе луке због кршења међународних прописа о безбедности поморске пловидбе или услова рада чланова посаде брода, министарство је дужно да спроведе истрагу о разлозима таквог задржавања. Бродар је дужан да достави министарству све информације неопходне за спровођење истраге.

Уколико министарство утврди да је домаћи брод задржан због кршења међународних прописа о безбедности поморске пловидбе који могу да изазову опасност по људске животе или изазову загађење морске средине министарство ће извршити инспекцијски преглед брода преко стручног лица из члана 178. став 3. овог закона.

Трошкове вршења инспекцијског надзора из става 6. овог члана сноси бродар домаћег брода.

Поступак у случају недостатка брода у погледу способности за пловидбу

Члан 183.

Ако се у вршењу надзора по одредби члана 181. став 1. овог закона утврде недостаци брода у погледу његове способности за пловидбу, наредиће се заповеднику брода да у одређеном року отклони утврђене недостатке.

Ако се утврђени недостаци не отклоне у одређеном року, или ако су утврђени недостаци такве природе да угрожавају безбедност брода, лица и терета на њему, као и животне средине, забраниће се броду даља пловидба док се наведени недостаци не отклоне и одузеће му се исправа о способности за пловидбу.

Ако се у вршењу надзора инспектора утврди да по одредби члана 181. став 2. овог закона брод нема важећи регистар теретног уређаја или ако стање тих уређаја није у складу са регистром теретног уређаја, забраниће се броду да врши укрцавање, искрцавање или прекрцавање терета сопственим уређајима за обављање тих радњи.

У обављању инспекцијског надзора из чл. 180. и 181. овог закона инспектор може од признате организације затражити на увид документацију о поступку издавања сведочанстава за брод над којим се врши надзор.

Ако заповедник не поступи по налогу инспектора из ст. 2. и 3. овога члана, инспектор ће након што решење постане извршно, печатењем брода или на други погодан начин онемогућити пловидбу, односно укрцавање, искрцавање или прекрцавање терета сопственим уређајима.

Члан 184.

Ако инспектор утврди да члан посаде брода нема овлашћења за обављање одређених послова или нема одговарајуће исправе о укрцавању, наредиће да се у одређеном року отклони утврђени недостатак.

Ако члан посаде брода из става 1. овог члана не отклони утврђени недостатак, инспектор ће наредити заповеднику брода да искрца тог члана посаде брода.

Ако инспектор безбедности пловидбе утврди да се члан посаде брода налази под утицајем алкохола или опојних дрога или других материја које мењају стање свести, болести или премора, као меру опреза, наложиће заповеднику брода да члана посаде удаљи из службе док то стање траје.

Ако инспектор безбедности пловидбе утврди да се заповедник брода налази под утицајем алкохола или опојних дрога или других материја које мењају стање свести, болести или премора, као меру опреза наложиће да се одмах удаљи из службе заповедник брода, док то стање траје и о томе обавестити бродара, односно власника брода.

Ако се због удаљења заповедника брода, или другог члана посаде на броду, не налази прописани минимални број чланова посаде за безбедну пловидбу, инспектор ће забранити испловљење брода.

Инспекцијски надзор над обављањем делатности посредовања при запошљавању помораца

Члан 185.

У обављању инспекцијског надзора над обављањем делатности посредовања при запошљавању помораца инспектор проверава:

- 1) да ли правно лице које обавља делатност посредовања при запошљавању помораца има одобрење;
- 2) да ли правно лице коме је издато одобрење за обављање послова посредовања при запошљавању помораца обавља делатност у складу са прописаним условима.

Члан 186.

Ако у вршењу инспекцијског надзора из члана 185. овог закона инспектор утврди да правно лице обавља делатност посредовања при запошљавању помораца без одобрења министарства, решењем ће забранити обављање делатности том правном лицу.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба о којој решава министар и која не одлаже извршење решења.

Ако инспектор утврди да правно лице обавља послове у вези са посредовањем при запошљавању помораца у супротности са одобрењем министарства наложиће том лицу отклањање недостатака или неправилности у одређеном року, који не може бити дужи од петнаест дана, а ако недостаци или неправилности не буду отклоњени у остављеном року предложиће министарству одузимање одобрења.

Инспектор ће о сваком обављеном надзору и предузетим мерама писмено обавестити министарство.

Члан 187.

Ако инспектор утврди да је на брод укрцао већи број лица или већу количину терета него што је дозвољено, или да је терет смештен тако да угрожава безбедност брода или лица на њему, забраниће му испловљавање из луке, односно даљу пловидбу, док не исправи утврђени недостатак.

Члан 188.

Ако се у вршењу надзора по одредби члана 180. став 1. тачка 2) овог закона утврди да одржавање радио-станица и вршење радио-службе на броду није у складу са прописима, наредиће се да се утврђени недостаци отклоне у одређеном року, односно да се предузму одговарајуће мере.

Ако се у вршењу надзора инспектора из става 1. овог члана утврде такви недостаци који могу да угрозе безбедност пловидбе, извештај о утврђеним недостацима са предлозима за њихово отклањање доставиће се министарству.

Инспекцијски надзор над радом признатих организација, именованих тела и центара за обуку

Члан 189.

Министарство врши надзор над радом признатих организација и именованих тела.

Министарство врши надзор над радом центара за обуку.

Министарство врши надзор над испуњености услова на основу којих призната организација издаје Сведочанство о раду помораца и Декларацију о испуњавају услова рада помораца.

Део десети

МЕРОДАВНО ПРАВО И НАДЛЕЖНОСТИ СУДОВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА СПОРОВЕ С МЕЂУНАРОДНИМ ОБЕЛЕЖЈЕМ

Члан 190.

Одредбе чл. 191-193. овог закона односе се на свако пловило које је брод по домаћем праву, као и на свако пловило које је брод према праву државе чију државну припадност има.

Члан 191.

По праву државе чију државну припадност брод има оцењују се:

- 1) дужности и права заповедника у управљању бродом и у заснивању права и обавеза за власника брода или бродара;
- 2) правне последице догађаја на броду на које се мора применити закон места где је догађај настао.

Члан 192.

На радне односе чланова посаде који су укрцани на бродовима који имају државну припадност Републике Србије примењује се домаће право.

Члан 193.

Не примењује се страно право које би било меродавно по одредбама овог закона, ако би његова примена била искључиво ради избегавања примене права Републике Србије.

Део једанаести

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривично дело загађења морске средине

Члан 194.

Заповедник или члан посаде домаћег брода који намерно, безобзирно или крајњом непажњом загади морску средину, на начин који утиче на промену квалитета воде, у зонама из члана 163. овог закона,

казниће се затвором до три године.

За кривично дело из става 1. овог члана одговорно је правно лице уколико је у његову корист кривично дело извршило физичко лице које заузима водећи положај унутар правног лица у смислу овлашћења заступања правног лица, доношења одлука у име правног лица или овлашћења за вршење контроле унутар правног лица.

Одговорност правног лица из става 3. овог члана не искључује кривичну одговорност физичког лица који је као извршилац, подстрекач или саучесник учествовао у извршењу кривичног дела из става 1. овог члана.

2. Привредни преступи

Члан 195.

Новчаном казном од 150.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за привредни преступ компанија или друго правно лице:

- 1) ако не примењују и одржавају Систем управљања безбедношћу (члан 11. став 1);
- 2) ако не поднесе на одобрење техничку документацију на основу које се брод гради или преправља (члан 19. тачка 1);
- 3) ако без претходне сагласности признате организације обавља било какве промене, односно поправке конструкције брода, машинског уређаја, опреме и других делова након завршетка надзора над градњом или преправком или било којег прегледа брода (члан 26);

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу или друго правно лице новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара.

3. Прекршаји

Члан 196.

Новчаном казном од 50.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај, привредно друштво или друго правно лице:

- 1) ако не одреди лице или лица на обали задужена за контролу свих аспеката безбедне пловидбе (члан 11. став 2);
- 2) ако на путнички брод укрца већи број путника од одређеног броја (члан 28. став 1);
- 3) ако укрца и распореди терет на броду противно одредби члана 29. овог закона;
- 4) ако не поднесе захтев за баждарење домаћег брода који се гради у домаћем или страном бродоградилишту чим на броду буду уграђени оплата, палубе и преграде (члан 32. став 2);
- 5) ако не поднесе захтев за поновно баждарење домаћег брода ако су после баждарења брода настале промене због којих се броду мења његова тонажа (члан 33. тачка 1);
- 6) ако стави у пловидбу или држи у пловидби брод, односно друго пловило без било које од прописаних бродских исправа и књига или се бродске исправе или књиге воде противно одредбама овог закона (члан 34);
- 7) ако започне градњу чамца и јахте без пријаве градње, односно одобрења (члан 43. став 1. и став 3. тачка 1);
- 8) ако на броду, односно другом пловилу нема укрцан прописани најмањи број чланова посаде са прописаним звањима и овлашћењима о оспособљености (члан 72. став 1);
- 9) ако од члана посаде брода у облику аванса на почетку запослења или из зараде коју је дужан исплатити наплати трошкове повратног путовања (члан 89. став 3);
- 10) ако не обезбеди свим члановима посаде доступност одговарајућих одредаба важећих прописа везано за повратно путовање (члан 90. став 4);

11) не обавести признату организацију ради покретања поступка утврђивања потребе вршења одговарајућег прегледа, ако је на броду откривен недостатак или се догоди несрећа (члан 101);

12) ако не утврди сигурносни систем и не обезбеди лице и средства потребна за његову ефикасну примену (члан 166. тачка 1);

13) не именује лице одговорно за сигурност у компанији и одговорног официра за сигурност на броду (члан 166. тачка 2);

14) не обезбеди обуку и увежбавање чланова посаде и лица одговорних за сигурност (члан 166. тачка 3).

За прекршај из става 1. тач. 2), 3), 6) и 8) овог члана казниће се и одговорно лице заповедник брода или лице које га замењује, новчаном казном од 30.000,00 до 150.000,00 динара.

За прекршај из става 1. тачка 7) овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара.

Члан 197.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај, привредно друштво или друго правно лице:

1) ако не обезбеди податке који се односе на број путника (члан 12. став 4);

2) ако не обезбеди податке у вези лица која су исказала потребу за посебном негом или помоћи (члан 12. став 5);

3) ако не обезбеди да се сваком члану посаде брода пре укрцавања на брод уручи упутство за поступак по приговору због повреде животних и радних услова на броду (члан 70. став 4);

4) ако укрца на брод заповедника брода који нема поморску књижицу (члан 84. став 1);

5) ако не достави поморској управи државе луке податке из члана 127. овог закона;

6) ако нема План управљања отпадом (члан 137. став 2);

7) ако нема међународно сведочанство о спречавању загађења приликом превоза штетних течних ствари у расутом стању (члан 141. став 2);

8) ако нема бродски план за случај опасности од загађења уљем (SOPEP) и међународно сведочанство о спречавању загађења уљем (чл. 149. и 150);

9) ако нема међународно сведочанство о спречавању загађења ваздуха (IAPP сведочанство), међународно сведочанство о спречавању загађења ваздуха са мотора емисијама (Nox - EIAAPP сведочанство) и IMO сведочанство о типском одобрењу за сваки спаљивач (члан 155);

10) ако нема међународно сведочанство о управљању баластним водама, план управљања баластним водама и књигу евиденције баластних вода (члан 159);

11) ако нема међународно сведочанство о систему против обрастања (члан 162);

12) не достави заповеднику брода податке о лицима задуженим за укрцавање официра и чланова посаде, односно других лица којима је дозвољен приступ на брод којим управља (члан 166. тачка 5);

13) не обезбеди вођење записника (члан 166. тачка 6);

14) ако министарству не достави податке из члана 167. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара.

За прекршај из става 1. тачка 5) овог члана казниће се и одговорно лице - заповедник брода или лице које га замењује, новчаном казном од 30.000,00 до 150.000,00 динара.

Члан 198.

Новчаном казном од 30.000,00 до 150.000,00 динара казниће се одговорно лице - заповедник брода или лице које га замењује:

1) ако на броду који има бродску радио-станицу не организује непрекидну службу бдења (члан 9. став 2);

2) ако лично не руководи бродом кад то захтева безбедност брода и ако не управља бродом кад брод улази у луку или кад излази из ње, као и у свим другим случајевима, кад то захтева безбедност брода и пловидбе (члан 99. став 2);

3) ако у случају наступања ратног стања између других држава, брод нађе у луци једне од зараћених држава, или је на путу за луку зараћене државе или мора проћи кроз територијално море или унутрашње морске воде зараћене државе не затражи упутство од бродара, а ако то није могуће - од министарства надлежног за спољне послове у Републици Србији (члан 106);

4) ако за време путовања брода према члану посаде, путнику или другом лицу на броду, које је извршило кривично дело, не предузме мере потребне да се спречи или ублажи наступање штетних последица тога дела и извршилац позове на одговорност (члан 112. ст. 1. и 2);

5) ако самовољно напуштање брода од стране члана посаде - држављанина Републике Србије у иностранству не пријави органу из члана 113. овог закона;

6) ако не достави поморској управи државе луке податке из члана 127. овог закона.

7) ако не поступи по плану сигурности брода и степенима сигурности луке (члан 168. став 2).

Члан 199.

Новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара казниће се за прекршај физичко лице - члан посаде брода:

1) који је стекао овлашћење о оспособљености, односно о посебној оспособљености члана посаде брода преваром или на бази фалсификованих докумената (члан 73. став 5);

2) који повредом своје дужности не поступи по правилима навигације и тиме доведе у опасност безбедност саобраћаја или оштети брод или терет на њему, или угрози безбедност путника на броду или осталих чланова посаде или животну средину од загађивања опасним и штетним стварима (уљем, отпацима

текућих горива и њиховим мешавинама, отпадним водама и другим отпадним материјама, као и радиоактивним или сличним отпаcima) са брода (члан 85);

3) који за време обављања дужности на броду или другом пловилу буде под утицајем алкохола и/или других материја које мењају стање свести, преморен или болестан (члан 88);

4) ако одмах не обавести непосредног руководиоца или заповедника брода о информацијама из члана 93. овог закона;

За прекршај из става 1. тачка 3) овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара.

Члан 200.

Новчаном казном од 20.000,00 до 150.000,00 динара казниће се за прекршај одговорно лице - заповедник брода или лице које га замењује:

1) ако противно одредбама овог закона (члан 28. став 2) бродом који није путнички превози путнике;

2) ако на броду не одржава у исправном стању машине, уређаје и опрему или ако се не стара о сигурности бродских уређаја за укрцавање и искрцавање путника, опасног и осталог терета, и о правилном укрцавању, смештају и искрцавању путника (члан 97. став 1);

3) ако у прописаним роковима не врши вежбе чамцима, осталим средствима за спасавање и уређајима за откривање, спречавање и гашење пожара (члан 97. став 2).

Члан 201.

Новчаном казном од 10.000,00 до 150.000,00 динара казниће се за прекршај одговорно лице - заповедник или лице које га замењује:

1) ако у случају кад су остале без успеха све мере предузете за спасавање брода у опасности и ако је пропаст брода неизбежна, не предузме све потребне мере за спасавање бродског дневника, а ако околности случаја то дозвољавају - и мере за спасавање других бродских књига, бродских исправа, поморске карте односног путовања и готовог новца бродске благајне (члан 103. став 2);

2) ако о догађају који се за време путовања деси на броду, а који угрожава безбедност брода или безбедност пловидбе, или о ванредном догађају који се десио на броду, путницима, другим лицима или стварима на броду или броду не поднесе извештај заједно са изводом из бродског дневника најближем дипломатском, односно конзуларном представништву Републике Србије (члан 104. ст. 2. и 3);

3) ако у бродски дневник не унесе у одређеном року и на одређени начин опис догађаја, радњи и предузетих мера које је дужан да унесе у бродски дневник (члан 104. ст. 1. и 4);

4) ако о чињеници рођења и смрти, и о примању изјаве последње воље, не сачини исправу на прописани начин и не достави га најближем дипломатском, односно конзуларном представништву Републике Србије (члан 104. став 5);

5) ако о кривичном делу учињеном на броду, не поднесе извештај дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије у држави у чију луку уплови по извршеном кривичном делу брод, или ако са извршиоцима

кривичног дела не поступи по упутствима тог дипломатског или конзуларног представништва (члан 112. став 3);

6) ако не унесе у бродски дневник разлоге због којих није кренуо у помоћ лицима у опасности и предузео њихово спасавање, или разлоге због којих није предузео спасавање брода и ствари са брода (члан 119);

7) ако не истакне упутство за чланове посаде брода и путнике (члан 137. став 1).

Члан 202.

Новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара казниће се за прекршај физичко лице:

1) ако чамцем и јахтом управља лице које нема одговарајуће исправе, као и најмање прописани број чланова посаде стручно оспособљених да управља чамцем и јахтом (члан 41. став 2. тачка 1);

2) ако не поднесе захтев за баждарење, односно поново баждарење (чл. 48. и 49);

3) ако стави у пловидбу или држи у пловидби чамац и јахту која нема прописане исправе и књиге (члан 50. став 1).

Члан 203.

Поред казне за прекршаје из чл. 196, 198. и 199. овог закона заповеднику и другом члану посаде брода и других пловила, за прекршаје, може се као заштитна мера, забранити да врши одређене послове на било ком броду на период од годину дана.

ОРГАН ЗА ВОЂЕЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА

Члан 204.

Прекршајни поступак у првом степену, по прекршајима из овог закона, води и одлуку о прекршају доноси Комисија за прекршаје у пловидби из члана 279. Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС”, број 73/10).

Део дванаести

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 205.

На поступке који су започети, а нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, примењиваће се прописи по којима су започети.

Одобрења издата школским установама и центрима за спровођење обуке за стицање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености помораца, издата у складу са Правилником о овлашћењима о оспособљености чланова посаде поморских бродова трговачке морнарице Савезне Републике Југославије и условима за њихово стицање („Службени лист СРЈ”, бр. 67/99 и 71/00) важиће до дана издавања одобрења у складу са одредбама овог закона, а најдуже годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Нотификације

Члан 206.

Министарство надлежно за послове који се односе на техничке прописе, на предлог министарства врши пријављивање Европској комисији именованих тела, у складу са законом којим се уређује обавештавање о техничким прописима и поступцима оцењивања усаглашености.

Министарство ће обавестити Европску комисију о уговорима који су закључени са признатим организацијама у складу са чланом 19. став 4. овог закона.

Рокови за доношење подзаконских аката

Члан 207.

Подзаконски акти из члана 11. став 3, члана 17. став 5, члана 29. став 4. и члана 171. став 1. овог закона биће донети у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти из члана 42. став 3. и 73. став 7. овог закона биће донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти из члана 9. став 3, члана 10. став 3, члана 12. став 6, члана 14. ст. 1 и 2, члана 17. ст. 3. и 4, члана 18. ст. 3, 5. и 8, члана 24. став 4, члана 40. став 3, члана 41. став 4, члана 42. став 2, члана 51. став 3, члана 66. став 2, члана 67. став 3, члана 72. став 2, члана 73. став 8, члана 83. став 2, члана 84. став 8, члана 98. став 3, члана 121. став 4, члана 125. став 3, члана 131. став 4, члана 134. став 6, члана 138. став 2. и члана 178. став 5. овог закона биће донети у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења ранијих прописа

Члан 208.

Прописи донети на основу Закона о поморској и унутрашњој пловидби („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98, 44/99, 74/99 и 73/00 и „Службени гласник РС”, бр. 85/05–др. закон и 101/05–др. закон), примењују се до доношења подзаконских прописа у складу са овим законом.

Правилник о посебним здравственим условима које морају испуњавати лица овлашћена за вршење послова на пловним објектима трговачке морнарице („Службени гласник СРС”, бр. 23/83 и 27/83), Правилник о поморским и бродарским књижицама и дозволама за укрцавање („Службени лист СФРЈ”, број 13/81), Правилник о садржини, обрасцима и начину вођења бродских исправа и књига бродова трговачке морнарице Савезне Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, бр. 16/80 и 25/88 и „Службени лист СРЈ”, бр. 6/93) примењују се до доношења одговарајућих подзаконских аката у складу са овим законом.

Прописи из ст. 1. и 2. овог члана примењују се уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 209.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 1-202. осим чл. 51. и 52. Закона о поморској и унутрашњој пловидби („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98, 44/99, 74/99 и 73/00 и „Службени гласник РС”, бр. 85/05–др. закон и 101/05–др. закон).

Одредбе чл. 202-822. и чл. 835-1052. закона из става 1. овог члана које се односе на поморску пловидбу остају на снази.

Члан 210.

Одредба члана 74. став 5. овог закона примењиваће се од дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство Европске уније а до тада ће се признавање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова издатих од стране државе која није чланица Европске уније вршити на основу билатералне обавезе која се закључује са том државом.

Одредба члана 134, члана 170. ст. 3. и 4. и члана 171. став 2. овог закона примењиваће се од дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство Европске уније.

Ступање на снагу овог закона

Члан 211.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о поморској пловидби садржан је у члану 97. став 1. тачка 13. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/2006) према којој Република Србија уређује и обезбеђује режим и безбедност у свим врстама саобраћаја.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о поморској и унутрашњој пловидби („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98, 44/99, 74/99, 73/00 и „Службени гласник РС”, бр. 85/05 – др. закон и 101/05 – др. закон и „Службени гласник РС”, број 73/10) уређена је материја која је била у надлежности бивше Савезне Републике Југославије (у даљем тексту: СРЈ), а односи се на безбедност пловидбе на мору и унутрашњим водама СРЈ, пловне путеве на обалном мору и на унутрашњим водама СРЈ, државну припадност, идентификацију и упис брода, инспекцијски надзор, основе својинскоправних односа у погледу бродова, бродара, облигационоправне односе који се односе на бродове, пловидбене незгоде, поступак извршења и обезбеђења на бродовима, те меродавно право и надлежност судова у СРЈ за спорове са елементом иностраности.

Законом о унутрашњој пловидби („Службени гласник РС”, број 54/90 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94- др. закон и 101/05 – др. закон) уређена је материја која је била у надлежности Републике Србије, а иста се односила на превоз у унутрашњој пловидби, безбедност пловидбе, услове и начин коришћења, одржавања и заштите унутрашњих пловних путева, пристаништа, зимовника и сидришта, чамце и пловећа постројења, поступања у случају пловидбеног удеса и инспекцијски надзор.

У Републици Србији су оба закона била у примени.

Уставним законом за спровођење Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/2006) предвиђена је обавеза усклађивања закона са Уставом Републике Србије.

Након распада бивше државе и преузимања надлежности из области водног саобраћаја од стране Републике Србије несумњиво се јавља потреба за уређењем материје у области пловидбе у складу са насталом ситуацијом и са потребама Републике Србије у овој области.

Новим Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС”, број 73/10) уређени су услови и начин за безбедну пловидбу на унутрашњим водама Републике Србије, водни путеви и пловидба, пловила унутрашње пловидбе и њихова способност за пловидбу, посада, трагање и спасавање, луке и пристаништа, надзор и друга питања која се односе на пловидбу унутрашњим водама и истим је стављен ван снаге Закон о унутрашњој пловидби, осим одредаба којима је уређен превоз у унутрашњој пловидби, као и поједине одредбе Закона о поморској и унутрашњој пловидби.

Одредбе Закона о поморској и унутрашњој пловидби које се односе на поморску пловидбу остале су на снази.

Имајући наведено у виду, као и комплексност и обим материје пловидбеног права, досадашња правна техника усвајања кодекса у области пловидбеног права замењена је новом номотехником која подразумева раздвајање материје унутрашње и поморске пловидбе, те у оквиру наведене

класификације врши се даље раздвајање материје на јавноправни и приватноправни део.

После раздруживања државне заједнице Србија и Црна Гора, Република Србија остаје без морске обале и тиме стиче статус континенталне земље без морске обале (land-lock земље). Истовремено, као сукцесор бивше државне заједнице Република Србија задржава статус државе чланице Међународне поморске организације (у даљем тексту: IMO), те државе уговорнице великог броја међународних конвенција у области поморске пловидбе, што изискује одређене посебности при нормирању материје поморске пловидбе.

Предлог закона о поморској пловидби (у даљем тексту: Предлог закона) садржи нова решења у складу са променама насталим у друштвеним и економским односима успостављеним Уставом Републике Србије и донетим системским законима. Предлогом закона уређују се услови и начин за безбедну пловидбу на мору поморских бродова који вију заставу Републике Србије и других пловила, њихова способност за пловидбу, посада, заштита мора од загађења са бродова, надзор и друга питања која се односе на безбедност поморске пловидбе.

Остала материја која је уређена Законом о поморској и унутрашњој пловидби и одредбе Законом о унутрашњој пловидби којима је уређен превоз, уредиће се посебним законом о правном статусу пловила која вију заставу Републике Србије и процесна питања њиховог уписа у уписнике пловила (бродова, јахти, чамаца и других поморских пловила), те законом којим ће се уредити материја стварноправних и облигационоправних односа, заложних права, извршења и обезбеђења, одговорности бродовласника и возара, превоза у унутрашњој и поморској пловидби, услова за стицање одобрења за обављање послова возара у унутрашњој пловидби, питање побољшања капацитета флоте, као и друге елементе из области пловидбеног права.

Оно што се истиче као први и најзначајнији разлог за доношење Предлога закона о поморској пловидби (у даљем тексту: Предлог закона), дефинисан је у смислу уношења свих релевантних секундарних извора комунитарног права у домаће законодавство, чиме се постиже пуна компатибилност законодавног система Републике Србије са правом Европске уније (у даљем тексту: ЕУ). Предлог закона уноси у домаће законодавство 26 директива и уредби ЕУ. Све директиве и уредбе садржане су у три законодавна пакета (тзв. ERIKA I, II и III пакети) усвојена од стране Европског парламента.

Приликом рада на Предлогу закона узете су у обзир: Међународна конвенција о заштити људског живота на мору (SOLAS), Међународна конвенција о спречавању загађивања мора с бродова, (MARPOL 73/78) са прилозима I, II, III, IV, V и VI, Међународна конвенција о надзору и управљању баластним водама и талозима, Међународна конвенција о контроли штетних система који се користе против обрастања на бродовима, Међународна конвенција о сузбијању незаконитих радњи уперених против безбедности поморске пловидбе и Протокол из 2005. године о изменама и допунама Конвенције о сузбијању незаконитих радњи уперених против безбедности поморске пловидбе, Протокол о сузбијању незаконитих радњи уперених против безбедности непокретних платформи које се налазе у епиконтиненталном појасу, Међународна конвенција о стандардима за обуку, издавању потврде и вршење бродске страже помораца (STCW 78/95), Међународна конвенција о баждарењу бродова, Конвенција о олакшицама у поморском превозу, Конвенција о трагању и спасавању, Конвенција о праву мора и друге међународне конвенције усвојене од стране Уједињених нација и њене специјализоване агенције IMO.

Надаље, у Предлог закона унете су и одредбе Конвенције о раду помораца из 2006. године и других конвенција донетих под окриљем Међународне организације рада (у даљем тексту: ILO) које се односе на чланове посаде. Такође, узета су у обзир решења прихваћена у законодавству Хрватске, Литваније, Француске, а пре свега континенталних земаља попут Словачке и Луксембурга. Предлог закона о поморској пловидби садржи и неке до сада важеће одредбе Закона о поморској и унутрашњој пловидби за које није било потребно да се мењају.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уводне одредбе Предлога закона

У уводним одредбама, прописан је предмет уређења и то: услови и начин за безбедну пловидбу на мору поморских бродова који вију заставу Републике Србије и других пловила, њихову способност за пловидбу, посаду, заштиту мора од загађења са бродова, надзор и друга питања која се односе на безбедност поморске пловидбе.

У члану 2. одређују се примена закона на поморске бродове и друга пловила ако је то Предлогом закона предвиђено. У овом делу предвиђа се примена обичаја у поморској пловидби, поред законских норми. Обичаји у поморској пловидби имају велики значај, те је њихова субсидијарна примена општеприхваћена у поморској пловидби.

Дефиниције употребљене у Предлогу закона

Чланом 4. Предлога закона прецизно су одређени (дефинисани) изрази употребљени у тексту Предлога закона. Због самог карактера и обимности, те разноликости материје Предлога закона, ради се о бројним дефиницијама (члан 4. садржи 60 дефиниција).

Одредбе о безбедности пловидбе

Други део Предлога закона односи се на безбедност пловидбе и има 2 главе.

Прва глава у члану 5. прописује да безбедност пловидбе подразумева услове, правила, техничких правила и мера које морају испуњавати пловила и посада којима се обезбеђује безбедна пловидба.

У члану 6. прописује се да су послови безбедности пловидбе управни, инспекцијски, технички и други стручни послови, као и органи надлежни за послове безбедности пловидбе.

У члану 7. прописано је да унутрашње јединице министарства надлежног за послове саобраћаја (у даљем тексту: министарство), као и други органи и организације морају да усвоје, примењују и одржавају Систем управљања квалитетом који се сертифициује у складу са међународним стандардима управљања квалитетом, те да ће министарство једном у седам година пријавити органе и организације које се баве пословима поморства за ИМО план контроле рада држава чланица у складу са ИМО Резолуцијом А.974(94). Увођењем у домаће законодавство обавезе да органи и организације које се баве пословима поморства усвоје, примењују и одржавају Систем управљања квалитетом, извршено је усклађивање са Директивом 2009/21/EЗ.

У члану 10. Предлога закона прописано је да домаћи брод приликом доласка у луку обалне државе преда тој луци прописане документе, чиме је

извршено усаглашавање са Директивом 2002/06/ЕЗ, при чему је предвиђено доношење подзаконског акта којим ће се прописати садржина и обрасци тих докумената.

У члану 11. прописано је да сва лица на путничком броду морају да буду пребројана пре него што брод исплови из луке и да број лица мора бити пријављен заповеднику брода, компанији и одговорном лицу на копну одређеном од стране компаније за вођење пописа путника, како је то прописано Међународним правилником управљања за безбедан рад бродова и спречавање загађења. На овај начин је у домаће законодавство транспонована Директива 1998/41/ЕЕЗ, с тим да ће се подзаконским актом прописати врста података које домаћи путнички брод мора да води у вези са путницима на броду.

У члану 12. Предлога закона прописана је обавеза власника, односно компаније домаћег брода да усвоје, примењују и одржавају Систем управљања безбедношћу, у складу са Главом IX Међународне конвенције о заштити људског живота на мору (SOLAS) и Међународним правилником управљања за безбедан рад бродова и спречавања загађења (ISM Правилник), чиме је извршено транспоноване у домаће законодавство Уредбе 2006/336/ЕЗ.

У чл. 13. и 14. Предлог закона унете су одредбе којима се врши усклађивање са прописима ЕУ који се односе на оснивање независног тела за спровођење безбедносне истраге поморских незгода. Овим се даје законска основа да се у домаће законодавство уведе основно начело безбедоносне истраге поморских несрећа и поморских незгода, као независне истраге од кривичне или управне истраге које имају за циљ утврђивање одговорности или степен кривице. На овај начин врши се усклађивање домаћег законодавства са Директивом 2009/18/ЕЗ, којом се мења Директива 1999/35/ЕЗ и Директива 2002/59/ЕЗ.

Чланови 15. и 16. садрже основна правила пилотаже на мору.

Брод

Трећим делом Предлога закона уређују се поморски брод и друга поморска пловила. У првом одељку Главе I овог дела Предлога закона утврђују се правила о способности брода за пловидбу и технички надзор над том способношћу.

Утврђивање способности бродова за пловидбу поверава се признатој организацији која испуњава услове прописане посебним прописом која ће обављати статутарне сертификације поморских пловила, а која подразумева обављање прегледа и издавање исправа и књига за бродове, чиме је извршено усклађивање са Директивом 2009/15/ЕЗ и Уредбом 2009/391/ЕЗ, уз упућујућу норму у члану 18. да министар прописује услове које морају да испуњавају признате организације. Надаље, прописано је да министарство уговором са признатом организацијом утврђује обим, услове, права и обавезе за обављање техничког надзора домаћих бродова и да може закључити уговор само са признатим организацијама које је признала Европска комисија, те да ће министарство сарађивати са признатим организацијама у циљу унапређења техничких правила које примењују признате организације.

Такође, прописано је да министарство врши контролу рада признате организације и именованог тела. Уводи се овлашћење за доношење подзаконског акта којим ће се прописати захтеви за статутарну сертификацију поморске опреме којом се опремају домаћи бродови, услови за стављање такве опреме на тржиште Републике Србије, као и услови, начин и поступак

именовања тих тела, чиме се врши усклађивање домаћег законодавства са Директивом 1996/98/ЕЗ.

У члану 18. Предлога закона предвиђено је да министар надлежан за послове саобраћаја (у даљем тексту: министар) доноси подзаконски акт који се односи на Техничка правила за поморске бродове, а истовремено је остављена могућност да министар може прописати да се као Техничка правила примењују правила која су еквивалентна техничким правилима признатих организација, као и рокове за њихову примену, под условом да о томе обавести Европску комисију и да она за то да одобрење, чиме је извршено усклађивање са Директивом 2009/15/ЕЗ.

Други и трећи одељак ове главе Предлога закона односе се на баждарење и поновно баждарење брода, бродске књиге и исправе. Четврти одељак уређује правни статус чамаца и јахти, утврђивање њихове способности за пловидбу, баждарење, као и њихове исправе и књиге.

Посада брода

Четврти део Предлога закона уређује правни статус посаде бродова и дефинише да су то лица укрцана за извршење послова на броду и уписана у попис посаде (члан 52.). У Предлог закона унете су одредбе које омогућавају спровођење правила и стандарда Међународне конвенције о раду помораца из 2006. године, као и Директиве 2009/13/ЕЗ.

Посебна пажња посвећена је условима за запошљавање, праву на одговарајуће радне и животне услове на броду, здравственој заштити, медицинску негу, мере социјалне помоћи и друге облике социјалне заштите.

Уређује се материја посредовања при запошљавању помораца на домаћим бродовима и бродовима стране државне припадности, које врши Национална служба за запошљавање Републике Србије, уз могућност да посредовање може вршити и друго правно лице ако испуњава прописане услове, које ће прописати министар уз сагласност министра надлежног за послове запошљавања. Досадашњи процес запошљавања помораца, којих у Републици Србији има око 5000, на бродовима стране државне припадности остваривао се преко агенција које обављају послове заступања страних поморских компанија. Законско прописивање посебних услова које ове агенције морају да испуњавају представља имплементацију одредби Међународне конвенције о раду помораца и Директиве 2009/13/ЕЗ.

Надаље, уводи се обавезно пензијско и инвалидско осигурање помораца, као и обавезно здравствено осигурање за поморце који су држављани Републике Србије, а који су ангажовани као чланови посаде поморских бродова стране државне припадности, под условом да исти нису за време службе на броду обавезно осигурани, односно здравствено осигурани код страног носиоца осигурања, односно здравственог осигурања или ако права из пензијског, инвалидског и здравственог осигурања по прописима стране државе не могу остварити, односно користити ван територије те државе.

Уводи се право члана посаде брода који сматра да су повређена његова права у вези са животним и радним условима на броду, да поднесе усмене и писмене приговоре надређеном официру, заповеднику брода, власнику брода, бродару, односно компанији. Такође, прописује се обавеза власнику брода, бродару или компанији да сваком члану посаде брода при укрцавању на брод уручи упутство за поступак који се примењује на том броду по приговору, који садржи информације о надлежном органу државе за поступање по приговору, имена чланова посаде брода који ће им у поступцима по приговору пружити

одговарајућу помоћ и др, чиме је извршено усклађивање са Директивом 1999/95/ЕЗ .

Прописује се обавеза да за вршење послова на броду мора бити обезбеђен одговарајући број чланова посаде са прописаним звањима (члан 60.). Члан посаде брода стиче право да обавља одговарајуће послове на броду уколико поседује одговарајуће овлашћење о оспособљености, односно посебној оспособљености за вршење послова на броду. Такође, прописано је да ће министар прописати звања, услове и начин стицање звања и овлашћења чланова посаде бродова трговачке морнарице, као и чланова посаде рибарских бродова, обуку, програм стручног испита, начин полагања испита за стицање звања, начин провере знања о поморском законодавству Републике Србије у случају признавања овлашћења о оспособљености на управљачком нивоу, као и образац, садржину, начин издавања и начин вођења регистара издатих овлашћења (члан 61.).

Предлог закона уређује обавезу чланова посаде да поседују поморску књижицу (члан 75.). Уређује се питање репатријације чланова посаде поморских бродова (члан 77-79), као и повреде дужности на броду, а посебно оне које се односи на стање опијености, премора, болести те немогућности обављања послова у стању премора и опијености (члан 76.).

Овај одељак Предлога закона посебно регулише правни статус заповедника, његова овлашћења, права и дужности које се по класичној теорији правног положаја заповедника деле на: дужности заповедника у односу на безбедност пловидбе брода, затим на дужности као представника бродара на броду и коначно представника државе чију заставу брод вије, што има свој пуни израз у законским нормама којима се ова материја регулише (чл. 84 – 108).

Трагање и спасавање

Пети део Предлога закона односи се на трагање и спасавање. Прописује се да је трагање и спасавање угрожених ствари домаћих правних и физичких лица обавезно, под условом да се тиме не угрожава безбедност лица, безбедност брода, јахте, чамца или другог пловила или других средстава која обављају трагање, односно спасавање. Такође, трагање и спасавање угрожених ствари у страном власништву је обавезно ако се тим спречава или отклања штета која може настати или се тиме отклањају опасности за безбедност пловидбе (члан 112.).

**Систем за информисање и надзор бродског саобраћаја (VTS),
Систем обавезних пловидбених рута, Систем
идентификације и праћења бродова на великој удаљености
(LRIT), Систем записивања података о пловидби (VDR),
Систем Европске уније за размену информација о поморској
пловидби SafeSeaNet**

Шести део Предлога закона односи се на различите системе извештавања и електронског преношења одређених података, како је то прописано Међународном конвенцијом о заштити људског живота на мору (SOLAS), те Директивом 2002/59/ЕЗ, односно Директивом 2009/17/ЕЗ којом се мења Директива 2002/59/ЕЗ. Обе директиве предвиђене су трећим ERIKA законодавним пакетом.

Спречавање загађења са пловила

Седми део Предлога закона уређује заштиту мора од загађења са бродова. Основ за нормирање овог дела Предлога закона представљају:

Међународна конвенција о спречавању загађивања мора с бродова, (MARPOL 73/78) са прилозима, Међународна конвенција о надзору и управљању баластним водама и талозима и Међународна конвенција о контроли штетних система који се користе против обрастања на бродовима.

Сигурносна заштита и сузбијање незаконитих радњи уперених против сигурности поморске пловидбе

Осми део Предлога закона односи се на сигурносну заштиту поморских бродова и бродоградилишта у којима се граде поморски бродови од незаконитих радњи које угрожавају њихову сигурност. Овај део Предлога закона уноси у домаће законодавство основне одредбе садржане у Глави XI-2 SOLAS Конвенције и ISPS Правилника.

Предлога закона прописује обавезу власника, односно компаније, за домаћи брод којим управља, као и бродоградилишта у којима се граде поморски бродови да имају одобрену процену сигурности брода, односно бродоградилишта, међународно сведочанство о сигурности брода, односно бродоградилишта или привремено међународно сведочанство о сигурности брода, односно бродоградилишта, официра одговорног за сигурност брода, односно бродоградилишта, записник о сталном прегледу (CSR), бродски сигурносни систем за узбуђивање. Наведене мере имају за циљ да пруже заштиту од нараслих претњи тероризмом и криминалних делатности.

Надзор

Шести део Предлога закона односи се на надзор и инспекцијски надзор над безбедношћу пловидбе. Прописује се да по одредбама Предлога закона министарство врши надзор над спровођењем закона и прописа донетих на основу њега (члан 165.). Предлог закона прописује да послове инспекцијског надзора врше инспектори безбедности пловидбе, као и да послове инспекције безбедности пловидбе може обављати и друго стручно лице на основу посебног овлашћења које даје министар (члан 166.). Овом одредбом Предлог закона постаје *lex specialis* у односу на Закон о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07 и 95/10). Предметна одредба представља уобичајну законско решење у упоредноправној пракси, имајући у виду могућност да брод под домаћом заставом буде заустављен и изложен контроли од стране надлежних служби у страним лукама, које се могу налазити на великој удаљености од Републике Србије као државе чију заставу брод вије. Имајући то у виду, данас је стандардна пракса да тзв. државе заставе организују испите за стицање посебног овлашћења на основу којег лица која имају пребивалиште у иностранству могу да изврше инспекцијски преглед домаћег брода, о трошку бродовласника или бродара, као и да детаљан извештај о спроведеном поступку доставе министарству на даље поступање. Надаље, Предлог закона прописује надлежности инспектора и његова управна овлашћења да издаје наређења и изриче забране у вршењу инспекцијског надзора приликом прегледа пловила, бродских књига и исправа, књига и исправа других пловила, као и исправа чланова посаде брода и других пловила. У члану 170. Предлога закона прописано је да домаћи брод може у складу са међународним правом, бити подвргнут инспекцијском надзору од стране државе луке у којој се брод налази, ради утврђивања да ли брод испуњава захтеве који се односе на безбедност поморске пловидбе или услове рада чланова посаде брода. Уколико је домаћи брод задржан од стране државе луке због кршења међународних прописа о безбедности поморске пловидбе или услова рада чланова посаде брода, министарство је дужно да спроведе истрагу о разлозима таквог задржавања, с тим да је бродар дужан да достави

министарству све информације неопходне за спровођење истраге. Уколико министарство утврди да је домаћи брод задржан због кршења међународних прописа о безбедности поморске пловидбе који могу да изазову опасност по људске животе или изазову загађење морске средине, министарство ће извршити инспекцијски преглед брода преко стручног лица које на основу посебног овлашћења министра врши инспекцијски надзор домаћег брода задржаног у страниој луци, услед резултата вршења тзв. Port State контроле. Трошкове вршења оваквог инспекцијског надзора сноси бродар домаћег брода.

Сви наведени послови надзора прецизирани су одговарајућим одредбама у овом делу Предлога закона, те овлашћења инспектора у вршењу надзора када утврди недостатке посебно у односу на сваку од напред набројаних права на надзор уз изрицање мера за отклањање утврђених недостатака.

**Одредбе о меродавном праву, казним одредбама,
кривичним делима, привредним преступима, прекршајима и
прелазне и завршне одредбе**

У десетом делу садржане су одредбе о меродавном праву.

Једанаести део садржи казнене одредбе којима се прописују кривична дела, привредни преступи и прекршаји за област примене овог Предлога закона као и орган за вођење прекршајног поступка. Кривична дела против загађења морске средине уводе се у правни поредак као резултат усаглашавања са Директивом 2005/35/EЗ о загађењу са бродова и увођењу казни, као и са Директивом 2009/123/EЗ којом се мења и допуњује Директива 2005/35/EЗ. Један од основних захтева предметних директива јесте прописивање сваког загађења морске средине које је изазвано намерно, безобзирно или крајњом непажњом као кривичног дела. Такође, прописују се кривична дела против безбедности поморске пловидбе чиме се у домаће законодавство уносе одредбе Међународне конвенције о сузбијању незаконитих радњи уперених против безбедности поморске пловидбе и накнадног Протокола из 2005. године. Усаглашавање домаћег законодавства са одредбама предметне конвенције један је од захтева обухваћених одговарајућом резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација. Наведена кривична дела нису предвиђена кривичним законодавством Републике Србије.

Дванаести део садржи прелазне и завршне одредбе.

**IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА
СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА**

Материја обухваћена Предлогом закона у основи није нова што значи да су и до сада за финансирање основних делатности органа издвајана средства из буџета за рад истих.

Предлогом закона предвиђено је формирање једног новог органа – орган за спровођење безбедносне истраге у сврху утврђивања узрока поморске несреће и поморске незгоде, предлагања мера у циљу избегавања поморских несрећа и незгода, као и унапређења безбедности пловидбе. Орган би се основао посебним прописом којим ће бити уређено питање потребних средстава за његово оснивање и рад. Такође, у складу са одговарајућим директивама и уредбама ЕУ, и у другим видовима саобраћаја предвиђено је формирање органа за безбедносне истраге, те је, због рационализације рада, могуће њихово обједињавање у једном органу за све видове саобраћаја.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разлози за доношење овог закона по хитном поступку, сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине, произлазе из чињенице да се Предлогом закона у домаће законодавство уноси 26 секундарних извора комунитарног права и на тај начин постиже усаглашавање са граном транспорта којој се посвећује велика пажња на нивоу ЕУ. Уношењем свих релевантних секундарних извора комунитарног права у области поморског права, Република Србија ће испунити велики део својих предприступних обавеза и знатно побољшати своју преговарачку позицију пред стицање статуса кандидата за чланство у ЕУ.

Тренутно у Републици Србији нема уписаних поморских бродова у домаћи уписник, што је између осталог последица превазиђених законских решења. С тим у вези, указује се потреба да се што пре унапреди правни оквир који ће привући велике бродовласнике да део своје флоте уписују у домаћи уписник и тиме значајно допринесу развоје ове гране индустрије у Републици Србији.

Такође, Република Србија има преко 5000 помораца који раде на поморским бродовима стране заставе па се указује потреба да се у најкраћем могућем року усвоји одговарајући законодавни оквир којим ће се права наших држављана подићи на виши ниво.

VI СТУПАЊЕ ЗАКОНА НА СНАГУ

Предлог закона ступа на снагу на уобичајан начин – осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Усвајањем Предлога закона о поморској пловидби обезбеђује се потпуно усклађивање домаћег законодавства са релевантним секундарним изворима комунитарног права. Први пут свој законски израз добијају сервиси за управљање разним аспектима безбедности поморске пловидбе, спречавање загађења морске средине, као и сигурносне мере за заштиту бродова и спречавање противправних радњи уперених против безбедности поморске пловидбе, док се инспекцијски надзор побољшава прописивањем нових инспекцијских овлашћења. Увођењем нових прекршаја, као и изменом распона прописаних новчаних казни, у оквиру законских могућности, обезбеђују се додатна средства у буџету Републике Србије.

Ефекти Предлога закона огледаће се у следећем:

- Стабилност: новим законским решењима унапредиће се безбедносни захтеви за обављање поморске пловидбе, те ће они последично постати уређенији и јаснији са становишта крајњих корисника. Поједина питања из предметне области по први пут су Предлогом закона дефинисана док су друга потпуније и прецизније уређена, а сам инспекцијски надзор са нешто већим овлашћењима постаје сврсисходнији. Сарадња министарства надлежног за послове саобраћаја са другим државним органима, будућим Тренинг центром за обуку помораца, као и са признатим организацијама, односно именованим телима, има за циљ да трајно реши поједине проблеме из области поморског транспорта.

- Оживљавање укупних привредних токова: ново законско уређење јавноправног дела поморског транспорта представљаће први корак ка стварању укупног законодавног оквира привлачног за велике стране бродовласнике, што ће последично значити побољшање пословног амбијента и повећано коришћење услуга ове гране транспорта у Републици Србији.

- Повећано ангажовање помораца: повећањем квалитета у пружању услуге обуке помораца од стране будућег Тренинг центра за обуку помораца, услови за стицање овлашћења о оспособљености на управљачком и машинском нивоу у поморској пловидби постаће доступни и држављанима Републике Србије чиме ће се омогућити задржавање новчаних средстава које данас држављани Републике Србије остављају у страним тренинг центрима, с обзиром да домаћи тренинг центри немају капацитет за обављање виших нивоа обука.

На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону

Решења у Предлогу закону имаће најпре позитиван утицај на поморце држављане Републике Србије, како кроз подигнут ниво заштите њихових права, имајући у виду да се предметним Предлогом закона у домаће законодавство уносе најзначајније одредбе Конвенције о раду помораца из 2006. године, тако и увођењем реда у области обуке помораца, чиме ће се омогућити да кроз поступак јавног прикупљања понуда Република Србија добије Тренинг центар који ће с једне стране испуњавати највише стандарде који се траже у обуци помораца и с друге стране омогућити обуку за стицање највиших овлашћења о оспособљености.

Имајући у виду да се Република Србија данас налази у поступку усаглашавања Нацрта уговора о успостављању Транспортне заједнице између Европске уније са једне стране и земаља југоисточне Европе са друге стране, потребно је што хитније усагласити домаће законодавство са правом ЕУ како

би се на време омогућила имплементација предметног уговора и тиме постигла компатибилност домаћег законодавства са законодавством ЕУ и пре званичног отпочињања приступних преговора са ЕУ.

Уношење у домаће законодавство одредби MARPOL Конвенције, Anti-fouling Конвенције, Конвенције о управљању баластним водама и талозима, као и одредби Директива 2005/35/EЗ и 2009/123/EЗ, има за циљ значајно пооштравање еколошких услова под којима домаћи поморски бродови обављају поморску пловидбу.

Надаље, законско дефинисање и потоње коришћење разних ИТ система за безбедно обављање поморске пловидбе, осим што представља испуњење основних међународних стандарда у области поморског транспорта, има за циљ да подигне квалитет у пружању услуга за све кориснике поморске пловидбе са аспекта безбедности пловидбе.

Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Имајући у виду да Република Србија тренутно нема поморске бродове уписане у домаћи уписник поморских бродова, законско пооштравање техничких захтева за поморске бродове неће имати утицај на учеснике у привреди. Иста констатација се односи и на пооштравање еколошких захтева у погледу поморске пловидбе.

С друге стране, омогућавање стицања овлашћења о оспособљености на управљачком и машинском нивоу домаћим поморцима, омогућиће унапређење услова под којима се они запошљавају на бродовима стране заставе, чиме ће и њихови приходи који стичу радом на бродовима стране заставе бити значајнији. Такође, ово ће имати значајан подстицај и за буџет имајући у виду да поморци своје зараде најчешће немају прилику да троше током рада на броду већ средства враћају након истека службе на броду или их, с друге стране, путем дозвола шаљу у Републику Србију.

Да ли Закон подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Предлог закона представља први корак ка стварању укупног законодавног оквира привлачног за велике стране бродовласнике да уписују део своје флоте у домаћи уписник и да под заставом Републике Србије учествују у реализацији свих аспеката поморске привреде. Колики би интерес Републике Србије за учешћем у поморском транспорту морао бити говоре и подаци објављени у документу Commission of the European Communities, CoM (2006), 275 final, Volume II – Toward a future Maritime Policy for the Union, а по којима се 90% робе из трговинске размене између ЕУ и других земаља света превози поморским бродовима, као и 40% робе из међусобне трговинске размене чланица ЕУ. Процењује се да се 3-5% БДП Европске уније ствара у оквиру поморске привреде. С обзиром да поморско бродарство има посебно значајно место у привреди сваке земље, па и континенталних, нарочито због своје девизне рентабилности (имајући у виду да поморско бродарство највећи део своје пословне активности обавља на светском поморском тржишту, чиме остварује тзв. невидљиви извоз који несумњиво значајно доприноси смањењу дефицита спољнотрговинског биланса) као и да доприноси запошљавању радне снаге (по последњим подацима Република Србија даје преко 5000 помораца што је већи број и од неких поморских земаља) многе континенталне земље предузимају законске и друге мере у циљу унапређења укупног амбијента који ће погодovati развоју поморства. Тако на пример, Република Словачка развила је флоту од 10 поморских контејнерских бродова и bulk

carriera, Савезна Република Аустрија има флоту од 7 прекоокенаских танкера и bulk carriera укупне тонаже преко 300.000 БТ-а, Чешка Република 15 поморских бродова разне намене итд. Такође, о значају поморства говори и чињеница да нити једна земља кандидат за чланство у ЕУ, без обзира да ли је обална или континентална, не може успешно да оконча процес приступања Европској унији уколико своје национално поморско законодавство није ускладила са европским правним тековинама.

Такође, применом Предлога закона подстаћиће се долазак на домаће тржиште једног од светских тренинг центара за обуку помораца чиме ће се омогућити с једне стране остварење међународноправних обавеза Републике Србије које произилазе из Међународне конвенције о стандардима за обуку и издавању уверења и вршењу бродске страже помораца, и с друге стране домаћим поморцима да стичу овлашћења о оспособљености на управљачком и машинском нивоу, што данас није случај.

Да ли су заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону

Сви заинтересовани субјекти имали су прилику да се у оквиру јавне расправе, која је спроведена у периоду од 28. априла до 12. маја 2011. године, изјасне о Предлогу закона и исти су подржали доношење истог. Указујемо да је Европска комисија (DG MOVE) дала позитивно мишљење на Предлог закона.

Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава

У року од годину дана од дана ступања на снагу закона, Министарство ће расписати јавни позив за достављање понуда за пружање услуга Тренинг центра за обуку помораца, чиме ће се, уз закључење уговора за заинтересованим признатим организацијама и именованим телима, заокружити институционални оквир за имплементацију Предлога закона.

Одмах након ступања на снагу закона, уследиће убрзан рад на доношењу свих подзаконских аката неопходних за спровођење закона.